

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR HÍR

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 55.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 226 (2510) szám.

Kedd

Nagyvárad, 1940 október 22

A magyar országgyűlés megkezdte új ülészeit

Az új pártalakulás bejelentése a képviselőházban. Alelnökök és jegyzők választása.

Törvényjavaslat az 1941-ik évi népszámlálásról

Budapestről jelentik: (MTI.) A képviselőház ma délelőtt tartotta harmadik ülésének megnyitóját. Az ülést 10 óra 20 perckor nyitotta meg *Tasnády Nagy* András házelnök. Felolvasta a kormányzó kizárólagos a múlt ülészak berekesztéséről és az új ülészak megnyitásáról, majd bemutatta a képviselői lemondások következtében behívott új képviselők megbízó levelét.

Napirend előtt vitéz *Imrédy* Béla bejelentette, hogy Magyar Megújulás Pártja néven országos politikai pártot alakított, melynek programját és célkitűzéseit a felhatalmazási vita során fejti majd ki. A párt tagjai a képviselők közül: *Jáross* Andor és *Kunder* Antal volt miniszterek, *Börcs* János, *Füsty* Kálmán, *Horváth* Géza, *Horváth* Imre, *Nagy* László, gróf *Károlyi* Viktor, *Rajnisz* Ferenc, *Incze* Antal, *Oláh* György, *Németh* Andor, *Papp* Mihály, *Pintér* Béla, *Mester* Miklós, *Zsidó* Sándor.

Imrédy ezután bejelentette, hogy a jegyzői tisztség betöltésénél nem kíván élni a joggal, hogy a magyar alkotmány értelmében a párt tagjainak számarányához mérten a párt sorából is jegyzőt válasszanak.

Ezután került sor a két alelnök megválasztására. A titkos szavazatot összeszámolták, majd az elnök jelentette, hogy 186 szavazatot adtak le, ebből *Szinnyey-Merse* Jenőre 141, *Törs* Tiborra 140 esett. Így a Ház alelnökei újból ők lettek. *Szinnyey-Merse* Jenő átvette az elnökséget és *Törs* Tibor nevében is köszönetet mondott az általuk megnyilvánult bizalomért. Ezután következett név szerinti titkos szavazással a háznagy és a tíz jegyző megválasztása. Háznaggyá *Putnoky* Móricot választották meg. Jegyzők lettek: *Árvay* Árpád (Nagyvárad), *Boczonády-Szabó* Imre, *Megay* Károly, vitéz *Miskolezy* Hugó, *Mocsary* Ödön (MÉP), *Nagy* Ferenc (Független Kisgazda-párti), *Porubszky* Géza, *Spák* Iván, *Szedes* Jenő (MÉP), *Zöld* Imre Péter (Nyilaskeresztes). A jegyzői karban mindössze anynyi változás történt, hogy nyilas részről az eddigi jegyző helyett *Zöld* Imre Péter került be és az eddigi kilenc jegyző helyett most tízet választottak, akiknek sorában *Árvay* Árpád révén helyet kapott az Erdélyrészi pártokivüli képviselők parlamenti csoportja is.

Teleki miniszterelnök ezután beterjesztette az 1938—39. évi zárszámadást a legfelsőbb számvevő-égi jelentéssel együtt. Beterjesztette továbbá az 1939—40. évi költségvetés hiteltállépésével kapcsolatos jelentését, az 1941. évi népszámlálásról szóló törvényjavaslatot.

A jövő évi országos költségvetés.

A legközelebbi ülést kedden délelőtt 10 órakor

tartják. Ez alkalommal *Reményi-Schneller* pénzügyminiszter hosszabb beszéd keretében beterjesztette a költségvetést.

A Ház elutasította *Gruber* Lajosnak az ülés elején tett javaslatát, hogy a bányász sztrájkjal

kapcsolatban sürgős interpellációt tessen. Az ülés 12 órakor ért véget.

Törvényjavaslat a büntetett előélet meg-hocsátásáról.

Budapestről jelentik: Magyar Országos Tudósító jelentése szerint az igazságügyminisztériumban elkészült a rehabilitációs törvényjavaslat, amelyet már régen sürget a sajtó és a közvélemény. A törvényjavaslatnak az a célja, hogy a büntető ítélethez fűződő hátrányos jogkövetkezményeket idővel kiküszöbölje. A javaslat nagyjelentőségű rendelkezést tartalmaz tekintetben, hogy a büntetőeljárás elkövető egyéneket bizonyos idő múlva és kifogástalan magatartás esetén a bíróság rehabilitálja és a büntetőeljárás és a büntetést a büntető nyilvántartásból törölheti.

A MOT szerint a javaslat tárgyalását ma délután kezdi meg a kormány párt bizottsága és állítólag az igazságügyminiszter már holnap a Ház elé terjeszti.

A felsőházban is megnyitották az új ülésüket

Budapestről jelentik: (MTI.) A felsőház ma délelőtt ülést tartott, mellyel megnyitotta a törvényhozás harmadik ülészeit. Az elnök felolvasta a múlt ülészak berekesztéséről és az új ülészak megnyitásáról szóló kormányzó kizárólagos a múlt megválasztották a felsőház háznagyát gróf *Szapáry*

Lajos személyében. Ezenkívül megválasztották a nyolc jegyzőt és a bizottság tagjait. Ezzel az üléssel véget ért. Legközelebbi ülést a szükség szerint a képviselőháztól átkérző javaslatok letérvezésére fog tartani a felsőház.

Február 1—15 napjain tartják az új népszámlálást

Budapestről jelentik: (MTI.) A miniszterelnök a képviselőház mai ülésén beterjesztette a jövő évi népszámlálásról szóló javaslatot, melynek értelmében Magyarország területén az 1941. január 31. és február 1. napja közötti éjféli állapot alapul véte-

lével népszámlálást kell tartani. Ennek keretében összeírják a lakás céljaira szolgáló épületeket is. A népszámlálást február 15-ig az egész ország területén be kell fejezni.

Az angol kormánynak el kell hagynia Londont

Az alsóház titkos ülése mondotta ki ezt az elhatározást
A londoni tőzsde is elköltözik

Eden angol hadügyminiszter Jeruzsálemben munkába kezdett az arab világ háborúba lépéséért

Londonból jelentik: (*Esti Ujság*): Az angol alsóház titkos ülésén elhatározták, hogy a kormánynak el kell hagynia Londont. A londoni tőzsde Walesbe költözik. A *Gazetta del Popolo* ezzel kapcsolatban azt írja, hogy ha a tőzsde elhatározta, hogy elmenekül Londonból, akkor az angol fővárosban nyilván tarthatatlan állapotok vannak. A Cityt pedig, mint az angol gazdasági élet központját, megsemmisítenek kell tekinteni.

Amszterdamból jelentik (Reuter): *Eden* angol hadügyminiszter Jeruzsálemben át Transzjordániába érkezett.

A belgrádi *Politika* római tudósítása szerint *Eden* utazásának céljait az olasz fővárosban a következőkben látják: Egyiptomban odahatni, hogy az ország háborúba lépjen; megtalálni a módját annak, hogy Görögország kény-

telen legyen angol támogatást kérni; előkészíteni Arabia, Irán és Transzjordania együttműködését, kieszközölni Törökország háborúba lépését és az arab-egyiptomi blokkhoz való csatlakozását.

Japán bombatámadása az angolok burmai útja ellen.

Tokióból jelentik: Japán tengerészeti repülőgépek vasárnap újra bombatámadást intéztek a burmai út ellen. A repülő feladata a hindak felrobbantása. A beérkezett jelentések szerint, bár a látási viszonyok rosszak voltak és a Jünan-hegység felett erős köd ült, a parancsot sikerült végrehajtani. A repülőgépek több teherkocsi-kavaránt megtámadtak és szétstörtak.

Bihardiószeg országzászlót avatott

József főherceg volt a szónok a falu ünnepén.
Felszabadulási emlékoszlop készült a román erődök romjaiból

Bihardiószeg jeles nagyközség az egykori trianoni határ mentén. Tiszta magyar lakossága az elmúlt 22 éves román uralom alatt sok megpróbáltatáson ment keresztül. A tömött magyarság megbontására román telepeseket is költöztettek a községbe. Annál acélosabb lélekkel állott helyt a falu őslakós népe. A felszabadulás nagy örömet hozott nekik s magyar hűségük és kitartásuk megjutalmazása volt a magyar hadsereg bevonulása. A történelmi forduló alkalmából a katonák országzászlót hoztak a falu népének s a katonák és a falu népe együttes léleköléséből az az elhatározás is szinte robbanó erővel tört ki, hogy diadaljelet állítsanak a felszabadulás emlékére. Mihamar el is készült az emlékoszlop, még pedig a románok által Bihardiószegen épített erődök köveiből. A múlt idők rabságának az emléke így változott át a jövő idők bizalmának a jelvé.

Az ajándékul hozott országzászló és a felszabadulási emlékoszlop fölavatásának az ünnepe most vasárnap folyt le Bihardiószegen. Az ünnep fényét emelte, hogy József főherceg tábornagy is megjelent és lelkes beszédet mondott az ünneplő közönség előtt. A község határában fölláított diadalkapunál Sodró László alezredes helyőrségi parancsnok, Csordás Ferenc községi bíró fogadta a főherceget, majd Cziffra Kálmán vármegyei kormány megbízott a vármegye nevében és Bodnár Sándor országgyűlési képviselő, bihardiószegi kisgazda a falu népe nevében üdvözölte. A főherceg melegen köszöntö a fogadtatást, aztán a római katolikus plébániára hajtatott, hol Nemes István esperesplébános, pápai kamarás fogadta. A plébániáról József főherceg átvonult a nemrég épült katolikus templomba s a templom szentélyében hallgatta végig a szentmisét. A szentmise alatt a budapesti honvédek gépkocsiszeretárának az énekara régi magyar egyházi éneket adott elő. Időközben a református templomban Pias Kálmán lelkész tartott istentiszteletet és megáldotta az ajándék-zászlót. A megáldott zászlóval díszörség vonult a katolikus templomba.

Az ünnepség lefolyása. József főherceg beszéde

Egyszerre felharsan a kürt: megérkezett József királyi herceg. Tábornagy díszben lépdel a tiszliscsoport élén s mosolyogva fogadja a szívből feltörő hatalmas éljenzést. Elfoglalja helyét az emlékművel szemben és ugyanakkor a budapesti dalosok ajkán felcsendül a magyar nemzeti imádság: a Himnusz.

Sághy István a honvédek budapesti gépkocsiszeretárának lövészegyesülete nevében átadja az általuk készített és ajándékba hozott gyönyörű országzászlót s az anyaország lakossága nevében szeretettel köszönti Bihardiószeg népét és meleg szavakkal köszöni meg József királyi hercegnek, a doberdói hősnek, hogy megtisztelte a bensőséges ünnepséget.

Pias Kálmán református lelkész is első szavait a királyi herceghez intézte. Azután az ajándékot örömmel, szeretettel és hálával vette át és köszönte meg a bihardiószegiek nevében. Beszédében kegyelmes szavakkal emlékezett meg a világháborúban a hazáért hősihalált halt vitéz katonákról és az ünneplő tömeg egy percnyi néma tiszteletadást szentelt emléküknél.

Végh Miklós az Ereklés Országzászló Országos Nagybizottságának nevében köszönti József királyi herceget, mint a nagybizottság díszelnökét és engedélyt kért tőle arra, hogy a zászlót felárborra fölvonják.

Felharsant a kürtjel, a honvéddíszszázad vigyázba merevedett és az országzászló diadalmalobogással emelkedett a magasba. Orkányszerű éljen viharzott a diószegi főtéren és mint

A szentmise után kezdetét vette az ünnepség.

Az emlékoszlop

A község főtéren büszkén áll az új emlékmű. A kora reggeli órákban már megkezdődött a felvonulás az előre megállapított program szerint. Minden házon nemzetiszínű zászló leng és nemcsak Diószeg ünneplő lakossága vonul a főtérré, hanem egymásután érkeznek a szomszéd községekből. Nagykágyáról, Székelyhidről, Csokalyról, Gyapolyról, Biharról a vendégek és boldogan ölelik át a diószegiek azokat, akik most először érkeznek az egykori trianoni határon túlról: Pocsalyról, Nagylétáról és az anyaországi csonka Biharmegye több községéből. Nagyon sokan jöttek ki Nagyváradról is az ünnepségre.

A főtér közepén gránittalapzatról tör a magasba az emlékoszlop, ormán a turulmadárral s árboccsücsán esküre emelt kézfejjel. Az oszlopon ez a felírás áll:

Igy volt. Így lesz.

1914—1919.

1940 augusztus 30-án Bihardiószeg visszatért az anyaországhoz.

Emelték: Sodró László és vitéz Déák István alezredek parancsnoksága alatt bevonuló honvédek és Bihardiószeg közönsége.

Készült a román erődök anyagából.

Az oszlopnak a református templom felőli oldalán ez a hármas jelszó olvasható:

Isten, haza, becsület.

Máthé József nagyváradi szobrász tervezte és Bomis János diószegi építész kivitelezte a szép emlékművet.

Az emlékmű körül magyar ruhás lányok színpompás koszorúja áll fel, a református templommal szemben felsorakozik a honvédek díszszázada, majd a bihardiószegi frontarcosok és tüzoltó testület díszalakulatai. A hatalmas tér fekete ünneplőbe öltözött emberekkel telik meg, akik szeretettel várják a magas vendég érkezését.

könnyes imádság csendült fel a magyar Hírszekegy.

József királyi herceg ment fel azután az emlékvényre és beszélt arról, hogy milyen megindultság vett erőt a lelken, mikor együtt lehet azzal a magyar néppel, mellyel együtt védte Erdélyt a világháború idején.

— Bennünke egyszer sem vertek meg, — mondotta. — Az ellenség, egyszer sem lépte át fegyveres erővel határainkat, csak Trianonban kényszerítették ránk ezeket a határokat. Hazánk földjéből egy talpatnyi sem volt ellenséges kézen. De jöttek a gonosz lelkek, akik a háború alatt elbújtak és saját önző érdekeikért fellázították csapatainkat. Gyalázzal kicsavarták kezeinkből a fegyvert.

— De most itt áll ez az oszlop, derék honvédeink s a sokat szenvedett falu népe együttes munkájából. Huzzuk fel egy pillanatra a győzelmet jelentő árboccsücsra a diadalmalobogót. Adjunk hálát a Mindenható Uristennek, hogy egy lépést tehetünk előre a Szent István Magyarországot feltámasztására. Követ kőre kell raknunk, hogy régi hazánkat újra felépíthesük.

— Több ízben volt alkalmam a négy esztendő világháború alatt Biharmegye és Erdély népét megismerni. Láttam Biharország fiait a háború poklában hőstetett hőstetre halmozni, akik a legnagyobb szenvedések közepette is azt mondták: szívesen a hazáért és az otthonmaradottakért. Ez a nép tudott szenvedni és tu-

dott küzdeni, azért megérdemli, hogy az ezek esztendő és a legutolsó 22 esztendő szenvedése után a Mindenható boldogságot virrasz szón rá.

— Egyet ne feledjetek el: az öreg katona, aki életénél is jobban szereti a hazát, boldog lesz, ha ti minden civódást félretéve, egymást támogatjátok nemcsak a nagyobb dolgokban, hanem az apró munkában is, akkor, amikor magyar hazánkért kell dolgozni. Dolgozzatok egymásért és a hazáért szoros egységben és akkor az Isten meg fog benneteket segíteni. A boldogság a közös munkának lesz az eredménye.

A királyi herceg beszédét szünni nem akaró éljenzessel fogadta a több ezer főre tehető hallgatóság.

Árva Árpád országgyűlési képviselő, Biharmegyei Magyar Párt főtitkára Biharvármegye és Nagyvárad népe nevében üdvözölte a királyi herceget és a felszabadult Bihardiószegget.

— Ez a nap, — mondotta a szónok, — nem mulhat el anélkül, hogy fogadalmat ne tegyünk arra, hogy három eszme: a béke, a munka és a becsület fog vezetni bennünket a jövőben. A béke szálljon azoknak az emlékére, akik ezért a szent földért haltak meg. A béke vezéreljen bennünket jövőnkben s tünjön el a széthúzás átka.

— A munka legyen életünk tartalma. Az ünnep után szürke hétköznapok következnek és a sok sebből vérző, lerongyoltan visszakerült erdélyi népért kell dolgoznunk. Dolgoznunk kell, ha szükség van rá, naponta 24 órát is magyar becsülettel.

— A becsület vezessen. Magyar édesanyánk minket keblére ölelt, de becsületbeli kötelességünk az, hogy gondoljunk azokra is, akik a jelenlegi határokon kívül maradtak. Becsületbeli kötelességünk, hogy ne csak a jelennek éljünk, hanem a jövőre is gondoljunk. Magyar természetünk az álmódzás, az álmódzásnak azonban el kell tűnnie, világos szemmel kell tekinteni a jövőre vezető utunkra. Ez kötelességünk, ha a Duna medencében megakarjuk szerezni hazánknak azt a helyet és azt a méltóságot, ami megilleti.

Az ünnepély befejezése

Juhász Margit hazafias verset szavalt Ásók István református kántortanító, Bodnár Sándor képviselő és Nemes István római katolikus esperes ünnepi beszéde után felhangzott a Szózat és a zászlóavatási ünnepség végétért.

A királyi herceg szemlét tartott az előtte elvonuló honvéd díszszázad felett, majd a frontarcosok csoportjához lépett és kedves közvetlenséggel hosszasan elbeszélgetett több régi világháborús katonájával, akik közül nem egyet most hosszú esztendők után is felismert.

Délben díszbéd volt az egykori Zichy-kastélyban, amelyen először Bittó tábornok a Kormányzó Ur, Cziffra Kálmán a királyi hercegre, József királyi herceg pedig a honvédségre és Diószeg hű magyar népére ültette poharát.

Marjalaky Tibor.

Bukarestiben letartóztatták Negri tábornokot, mert a bécsi döntés ellen írt

Bukarestből jelentik (NTI): A román minisztertanács elhatározta Negri tábornok letartóztatását, mert a tábornok röpiratában állást foglalt a bécsi döntés ellen. Ugyancsak a minisztertanács foglalkozott a rombolások és szabotázsok kérdésével is. Elhatározták, hogy a rombolások és szabotálók büntetése életfogytiglani fegyház lesz.

Mindenütt emelkedett a megélhetési index arányszáma. A háborús idő miatt előálló áruhiány erős emelkedést okozott az árak terén. Ennek következtében mindenütt emelkedett a megélhetési index arányszáma. Jugoszláviában a létfenntartási költségek a háború kitörése óta 36%-al, Romániában 45%-al, június óta pedig még többel. Svédországban 20%-al, Finnországban 25%-al emelkedtek. Ugyanakkor Magyarországon ez az emelkedés csak 10%-al volt.

Országzászlót avattak vasárnap a nagyvárad-i iskolák

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i iskolák vasárnap délelőtt tartották meg az országzászló felavatásának ünnepélyét. A vasárnapi kötelező istentisztelet után déli 12 órakor kivonultak a Rhédey-kertben lévő sportpályára. Megjelentek az összes helybeli leány- és fiúközépiskolák, valamint az elemi iskolák növendékei és tanárai, illetve tanítói karok. Az ünnepély 12 óra után kezdődött meg. Vitéz *Rajny* Károly tábornok városparancsnok elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg az ünnepélyen. Az ifjúsághoz intézett átiratát *Diószeghy* László, a „Szent László” reálgymnázium igazgatója olvasta fel.

A díszes országzászlót a Himnusz hangjai mellett vonták fel az árbocra, utána pedig *Diószeghy* László igazgató mondott ünnepi beszédet. Beszédében felhívta az ifjúság figyelmét arra, hogy mit kapott vissza a felszabadításban. Komoly intelemben kérte őket, hogy a visszakapott nagy értékeket — a hitet, a becsületet, a tisztá erkölcsöt, a jogbiztonságot, — feltékenyen ápolják és cserébe adjanak értékű önfeláldozó hazaszeretetet.

Diószeghy László igazgató beszéde után az iskolák növendékei a megjelent szülőkkel együtt elénekelték a magyar Hízekegy-et és az Erdélyi indulót. Az énekszámok után az iskolák növendékei díszmenetben vonultak el a tanári karok és a megjelent közönség előtt.

Hatósági és közéleti előkelőségek Csikban

Csikszereida. Saját tud. *Johan Béla* dr belügyi államtitkár, egyetemi tanár és *Tomsik János* dr, az Országos Közegészségügyi Intézet vezetője, két napot városunkban töltöttek. Megállapították, hogy közegészségügyi szempontból legsürgősebb teendője a kormányzatnak egészségügyi házak építése, a zöldkeresztes mozgalom kiépítése, a gyermek és csecsemővédelem erőteljesebb ellátása, községi kutak létsítése stb. A két előkelő vendég — amint köztudomású — Európa legkiválóbb közegészségügyi szakértője és látogatása bizalommal tölti el a székely lakosságot egészségügyi tekintetben való fellendülést illetően. — Itt említjük meg, hogy *Szőcs József* dr, az OTI országos igazgatója, aki a társadalombiztosító szervezetek erdélyrészi ujjaalakításával van megbízva, ugyancsak a városban töltött pár napot. *Szőcs* dr különben a csikszereidai katolikus főgimnáziumban érettségizett, székely származású, nagy kulturájú szakember, akinek személye biztosíték arra, hogy a letűnt uralom idejében gyalázatosan elhanyagolt szociális biztosító intézmény hamarabb érezettni fogja jótékony hatását. — *Devich* László dr és *Herkély* Tibor dr, a földművelésügyi minisztérium tanácsosai ugyancsak a városban időztek. Megvizsgálták az annakidején hatalmas áldozattal emelt, de aztán alaposan törkretett földművesiskolát, amelyet a románok az utóbbi időben internáló-tábornak használtak. Intézkedtek azonnal az épületek lakhatóvátételéről, úgy hogy az iskolában a tanítás novemberben már megkezdődhetik.

Central Foto

Hitler Adolf (v. Uri) u. 1.
Telefon: 21-46

Fényképészeti és amatőr mozi szaküzlet. Amatőr fényképek kidolgozása a legmodernebb tank-laboratóriumban

Pályázati hirdetés

Az oroszegyi római katolikus egyházközség (Újvarhely megye) kántortanítói és egy tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmuk a rendes tanító fizetés. Kántornak ezenfelül: havi 1000 lei (35 P) természetben, lakás és stóla.

Teendők az előírások, illetve díjlevél szerint.

Pályázati határidő november 5.

Egyháztanács.

Diadal

SZIVARKAPAPIR

Diadal

SZIVARKAHÜVELY

Diadal

mindenütt a visszatért erdélyi testvérek körében.

GYÁRTJA A MAGYAR SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELYGYÁR R.T.
BUDAPEST, V. KER. VÁCI-ÚT 48/E.

Események Romániában

A német katonai misszió parancsnokát kihallgatásán fogadták a román királyi udvarban. — *Antonescu* államvezető megállapításai az ország súlyos gazdasági válságáról

Bukarestből jelentik: (Német Távirati iroda.) *Mihály király* és *Heléna királynő* kihallgatásán fogadta a német katonai misszió parancsnokát, *Hansen* tábornokot.

Bukarestből jelentik: (NTI) Vasárnap estétől kezdve további intézkedésig elrendelték Bukarest éjszakai lámpák és fényreklámok kikapcsolását 12 órakor el kell oltani, a gépkocsik csak kék és sárga fényvel közlekednek. A légi kikötők világításában lesznek. A színházakban és a mozgóképszínházakban fél 12 órakor be kell szüntetni az előadást. A légtámasz fedezékek berendezendők és állandóan készenlétben tartandók. A rendelet visszavonásig van érvényben és az ellene vétők hadbírság elé kerülnek.

Bukarestből jelentik: (MTI) *Antonescu* tábornok, államvezető, a kormány legfelsőbb gazdasági bizottságában ismertette azokat az okokat, melyekből kifolyólag Románia súlyos gazdasági válsággal küzd és még súlyosabb válság várható. Első és legsúlyosabb ok az, hogy a régi rendszerből hiányzott az előrelátás; zavaros volt az adópolitikája, a mozgósítás által elvonták a mezőgazdák a mezőgazdasági munkától, a területátadások következtében pedig ez a helyzet nem tisztázódott. Megengedték a zsidók és idegenek terjeszkedését, az aruuzsorat; még súlyosabb tette a helyzetet a rossz mezőgazdasági év. Eltűnt a zsír, a szappan és a bab. A vasut hónapokon keresztül az állandó mozgósítás állapotában volt és ez

szintén hozzájárult a gazdasági helyzet rosszabbodásához. Sürgős intézkedésekre van szükség és ezeknek az eleven husba kell vágniuk.

A kisebbségi egyház és iskolai tisztviselők besorozása a köztisztviselők közé.

Bukarestből jelentik: (MTI) A hivatalos közlemény a miniszterelnökség rendeletét közli, mely szerint a kisebbségi, felekezeti és egyházi oktatás és közigazgatási szolgálat tisztviselői beilleszthetnek a köztisztviselői státuszba.

A zsidó orvosok elkülönítése.

Bukarestből jelentik: (NTI) Az orvosi kamara szabályozta a zsidó orvosok működését. A zsidó orvosok nem lehetnek a Kamara tagjai. Keresztény orvosok csak kivételes és sürgős esetekben gyógyíthatnak zsidó beteget, de zsidó orvos még ha keresztény nőt vett is el, vagy kikeresztelkedett, csak zsidó beteget gyógyíthat. A zsidó orvosok kötelesek jól látható „zsidó orvos” felírással jelvényt viselni és cégtáblát kifüggesztetni.

A németek kitelepítése Északdobrudzsból és Délbukovinából.

Bukarestből jelentik: (NTI) A jelenleg kénytelen kormány között megegyezés jött létre, mely szerint Németországba kitelepítik az északdobrudzsbai és délbukovinai németeket. Az északdobrudzsbai németek száma 45 ezer, a délbukovinaiaké 35 ezer. Minden kiköltöző magával viheti ingatlanjait; az ingatlanokra nézve pedig külön megállapodás jön létre.

Félmillió kilogramm bomba hullott vasárnap angol területre

Az angol vadászgépek nem tudták felvenni a harcot. Német tengeralattjárók tizenhét kereskedelmi hajót lőttek ki egy hajókaravánból

Berlinből jelentik: (NTL) A német légi haderő a legutóbbi 24 óra alatt több mint fél millió kilogramm bombát dobott angol területre. A rendkívül jó látási viszonyok, valamint a légvédelem s a vadászgépek rendkívül csekély ellenállása következtében a német repülőgépek úgyszólván zavartalanul dobhatták le bombáikat. Egyes repülőgépek személyzetét a siker annyira fellelkesítette, hogy az elmúlt éjszaka, mint a lengyel hadjárat alatt, mindig újabb és még újabb bombacherrel szálltak fel a hazai repülőterekről, hogy folytassák a pusztítás munkáját. Támadásaik során megfigyelték ugyan egyes felszálló angol éjszakai vadászgépeket, a támadók nagyszáma azonban valószínűleg olyan nagy benyomást tett ezekre, hogy egyetlen esetben nem vették fel a harcot. Valószínűleg ennek a ténynek és az angol légvédelem teljes esődjének tulajdonítható, hogy egyetlen német repülőgép sem vezetett el, bár sötétedéstől hajnalhasadásig a német gépek egyre újabb hullámai megszakítás nélkül indultak támadásra.

A véderőfőparancsnokság vasárnapi hadijelen-

téséből kitűnik, hogy a német tengeralattjárók egy angol hajókaravánból egyetlen éjszaka 17 kereskedelmi hajón, összesen 110 ezer tonna tartalommal súlyosítottak el.

A vasárnapra virradó éjszaka végrehajtott támadás során a többi között a greenwichi gáztelepet is bombatalátal érte. A gáztelep ennek következtében a levegőbe röppült és ezzel a londoni gázellátásban oly óriás jelentőségű telep üzemképtelen lett.

Olasz támadás a Persa-öbölben egy angol kőolajközpont ellen.

Rómából jelentik: Az olasz főhadiszállás vasárnapi jelentése szerint egy olasz nehéz bombavető-alakulat mintegy 5400 kilométeres út megtétele után támadást hajtott végre a Perza-öböl angol birtokban lévő Bahrein szigetének fontos kőolajközpontja ellen. A hadi célpontokat — finomítottak, olajvezetékeket, raktárakat és tartályokat — hatáson bombázták. A bombák hatalmas tüzeket okoztak, amelyeket igen nagy távolságról is látni lehetett.

Husz londoni negyeden söpört végig a bombazápor

New Yorkból jelentik: (NTL) Az Associated Press londoni jelentése szerint a vasárnapra virradó éjszaka végtrájtott német támadások óriási károkat okoztak és sok embert megöltek Londonban. Az egyik szállodában több vendég életét vesztette. Az áldozatok számát még nem hozták nyilvánosságra. Egy teltalátal szétrombolt egy klubházat. Az itteni áldozatok számát sem közölték. Husz londoni negyedet rongáltak meg súlyosan a bombák. Egy közismert londoni utcára valószínűleg závorszerűen hullottak a bombák és a tűzoltóságot is megzavarta a rákövetkező, robbanó bombákkal történt támadás. Az Associated Press szerint a támadás egyike volt a leghatásosabbnak, mely valaha is érte Londont. Mindenütt romokat látni, de tilos a neveket megcsak sejtetni is.

Fontos hadiberendezések pusztulása a Themze alsófolyása vidékén.

Berlinből jelentik: (NTL) Német harci repülőgépek vasárnapi Anglia elleni támadásai során a Themze alsófolyásának vidékén fontos hadiberendezéseket és egy délnyugat-angliai csapatbázist bombáztak. Az összecsapások során 9 angol gépet lelőttek. A német repülőgépek közül eddig három nem tért vissza támaszpontjára.

Több hullámban következő repülő-támadás Berlin ellen.

Berlinből jelentik: (NTL) Ellenséges repülőgépek 21-re virradó éjszaka több egymást követő hullámban támadást intéztek Berlin ellen. A táma-

dók legnagyobb részét már az odarepülésnél hatásos védelmi tevékenységgel sikerült szétszórni. Néhány repülőgép elérte Berlint és bombákat dobott le, de ezek csak nem katonai célokat találtak el. Azt hiszik, hogy az angol légi haderő máresak azért támadott, hogy megfélemlítse Berlin lakossá-

Hadikölcsönköltvényeket,

mindenféle régi, magyar, állami és székfővárosi kölcsönköltvényt, zálogleveleket, értékpapirokat, értékesítésre átvesz a

Nagyvárad Agrár Takarekpénztár Rt.

Nagyváradon és nagyszalontai Rákóczi-ut 4. és tiókja

gát. A légharctó tűzértség egy repülőgépet Berlin felett, egyet pedig még az odarepülés közben lelőtt.

Angol repülőgépek több ízben megsértették a svájci felségterületet.

Bernből jelentik: A svájci vezérkar közli: Október 21-ére virradó éjszaka felségterületünket angol repülőgépek több ízben megsértették. Az angol gépek Jura délkeleti irányában repültek át svájci területre. Több helyen légharctó-tűzértségünk tüzelt az angol gépekre.

Weygand tábornok Törökországban Szemleút Franciaország afrikai birtokán

Rabatból jelentik: (Havas.) Weygand tábornok ide érkezett a kihallgatáson volt a szultánnál. Weygandot és kíséretét a fellohogózott város lakossága lelkesen ünnepelte és éltette Franciaországot.

Vichyből érkezett hír szerint — mint a Német Távirati Iroda jelenti — Weygand tábornok Rabatból továbbfolytatja szemleútját Franciaország afrikai birtokai felett.

Himmler német birodalmi SS vezető Franco tábornoknál.

Madridból jelentik: (NTL) Serrano Suner spanyol külügyminiszter vasárnap fogadta Himmler németbirodalmi SS vezetőt és hosszabb beszélgetést folytatott vele. A birodalmi SS vezető ezután a spanyol államfő palotájába ment, ahol Franco tábornok fogadta ünnepélyes külsőségek között. Délután bikaviadalt rendeztek a német vendég tiszteletére.

Az egybegyűlt tömeg lelkesen éltette Himmlert, valamint Németországot és Spanyolországot.

Nincs bizalmas megbeszélés Törökország és Oroszország között.

Moszkvából jelentik: (MTL) A Tass-iroda hivatalosan jelenti: Az United Press amerikai hírszolgálati iroda istanbuli levelezőjére hivatkozva azt közli, hogy Törökország moszkvai nagykövete október 18-án bizalmas megbeszélést folytatott Stalinnal. A Tass-irodát felhatalmazták annak megállapítására, hogy ez a jelentés nem felel meg a valóságnak.

Halottakat temettek maguk alá a spanyolországi árvízben összedőlő házak. Barcelonából jelentik: Az árvíz sújtotta területen lassan folyik a romok eltakarítása. Azt hiszik, hogy a beomlott házak alatt még sok halottat fognak találni. Az újabb nagy esőzések következtében a Bosos folyó is eláradt medréből.

* A természetes „Ferenc József” keserűvíz régóta kitűnően bevált háziszor megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Felhívás a vasúti nyugdíjas- és nyugbérés alkalmazottakhoz és özvegyeihez

Nagyvárad. Saját tudósítónktól. Az okt. havi nyugállományok egyöntetű és akadálytalan lebonyolításához szükséges, hogy mindenki a nyugdíjkönyv kitöltött októberi szelvényének (Bon óe. pensie) hátlapján az anyakönyvi hivatalnál az életben létét igazoltassa. Ezzel jelentkezni kell a m. kir. rendőrküldöniménynél I. em. 17. sz. alatt, ahol az arcképes igazolvány zöld színű (Bulletin de inseriere) fénykép melletti oldalán igazolnifogják, hogy az illető állandó tartózkodása Nagyvárad. Azok, kiknek a szeptember havi nyugdíj-fizetésnél a könyvecskéjét elszedték (Cassa-Municipi—bérjegyzékek), ezek az életben létet egy ké-szítendő elismervény hátlapján igazolhatják, melynek megtörténte után, ugy mint a nyugdíjasok; jelentkeznek a fent említett hivatalnál a zöldszínű arcképes igazolvánnyal.

Az elismervény szövege a következő:

Elismervény,

mely szerint elismerem, hogy a M. A. V. fizető-pénztárától az 1940 október havi . . . . . nyugdíjelölget felvettem.

Nagyvárad, 1940. október 24

Greherczy felügyelő.

aláírás.

Udvardy Ignác búcsúkiállítás

Vasárnap délelőtt a premontrei főgimnázium boltelhajtásos, fehér lépcsőházában, ahol hétkönap délelőttökön pirosragyult arcú diákok futnak le tíz perc oraszünetben az udvarra, az ősi intézet öregdiákjai ballagtak fel a jólismert rajztermébe, ahol egykor maguk is geometriai figurákat, s antik szoborfejeket igyekeztek papírra vetni. Udvardy Ignác rajztanár utasításai szerint. Most is Udvardy Ignác várta a bekopogókat: de a rajztermében padok helyett ragyogó színű festmények sorakoztak a falak mentén s a terem közepén hatalmas láda állt, félig már telerakva — üres képtere-tekkel, festőszerszámokkal és félig kész képek összehöngyölgetett vásznaival. Udvardy mester búcsúkiállítását rendezte meg régi rajztermében és az utrakészülődés lomjai között ez a búcsúkiállításokkal bnsőségesebben és melegebben hatott minden kiállítási sablonnal, műterem feldziszténél és egyéb szokványos járuléknál. De hát meg is szoktuk, hogy Udvardy puritán egyénisége mindig tartózkodott a felesleges diszítéstől s ebben a műtermi rendtelenségben a művészettől legidegenebb látogató is egyszerre otthon érezte magát — s ha a képeket kezdte nézni, elfeledte azt is, hogy üres ládák asítanak a terem közepén, mert a terem és a kiállításra érkező lelke megtelt friss színek, üde harmóniájával és csak azt látta, amit Udvardy művészlete a vászonra, papírra vetett; a természet örök szépségeit, leszűrve a nagyrahívott művész szemléletén.

Udvardy régi és új képeit tárta fel most a váradai közönség előtt. Régebbi képei közül a fehérrel átszőtt nagybányaiak és a lilás tónusú firenzeiek a legmegkapóbbak. A levegő pompás megérzékítésében mester Udvardy. Míg a nagybányai képeken a szelidgesztenyefákkal rakott hegyek üde, friss levegője árad, a firenzeiekben valami ódon málabú ömlik el, mintha az Arnó partján Dante kora óta semmi se változott volna s Udvardy aszkéta lelke ölelkezne ott a Mediciek nagy festőinek lelkével. Régebbi képei között ott látjuk egy rendkívül jellegzetes önarcképet is, amelyen az önmegfigyélés szokatlan erővel érzik.

Ujabb, kisebb méretű képei meglepetést jelentenek. Mintha a régi, ceruzával festő Udvardy ébredt volna fel a mélyebben látó, tapasztalt új Udvardyban. Lehelletfinom balatoni képeit lehetetlen elfelejteni, ha egyszer láttuk. Egyik másik művén — például egy kukoricáról s egy balatonparti nádasról készült képen. — dürreri aprólékosággal vetette papírra amit látott, anélkül, hogy ez a naturalistapontosság terhes volna, viszont más balatoni képein egy-két odavetett vonással visszaadja a magyar tenger minden jellegét, hangulatát; a sima viztükör lehelletét, vagy a háborgó víz megdöbentő harsogását.

Udvardy búcsúkiállítás az idei váradai művészeti szezon legnagyobb eseménye. Ezt a kiállítást látni kell mindenkinek s ajánlatos volna, ha egy-két tárlatvezető előadás keretében a hadsereg számára is bemutatnák Udvardy kivételes, magasraszárnyaló művészetét.

(h. 8.)

Imrédy Béla új politikai pártot alakított

Ismertették a párt célkitűzéseit

Budapestről jelentik: Vitéz Imrédy Béla, vitéz Jaross Andor és vitéz Rátz Jenő vezetésével: „Magyar Megújulás Pártja” névvel új párt alakult. Imrédy és Jaross kilépése után még tizenhat képviselő távozott a Magyar Élet Pártjából. Ezekkel alakították meg a Magyar Megújulás Pártját. A megalakulást a törvényekben előírt formák betartásával vitéz Imrédy Béla és vitéz Jaross Andor a szombati napon jelentették be a belügyminiszternek. A bejelentésben kiemelik, hogy a párt vezetői vitéz Imrédy Béla országgyűlési képviselő, vitéz Rátz Jenő ny. honvédelmi miniszter és vitéz Jaross Andor országgyűlési képviselő, akik külön-külön is jogosultak a párt és a vele összefüggő kérdésekben rendelkezni. A párt központi helyisége: Budapest, II., Hunyady János-ut 4., földszint 2.

Ugyanakkor vitéz Imrédy Béla a párt képviselőinek jelentésében kifejtette programját és többek között ezeket mondta:

— *Új Európa van kialakulóban. Leghatalmasabb formáló erői a nemzetiszocializmus és a fasizmus. Az új Európában izig-veig magyar lelkű, új Magyarországot akarunk felépíteni, amely az új Európa vezető hatalmaival nemcsak a politikai érdekközösséget, hanem az őszinte eszmei közösséget is vállalja. Ezért a célért hagyományaink szellemében, alkotmányos úton, megalkuvást nem ismerő akarattal fogunk küzdeni. Akarjuk a korszerű szociális magyar munkaadalm megvalósítását, katonás szellemű, egységes és egyetlen nemzetszervezet kiépítését, a társadalmi válaszfalak lebontását, a közéleti tisztaságot. A címek és rangok idejélmult szövevényét lebontjuk, az államfői cím, a vitézi cím és a foglalkozást megjelölő címek tiszteletbentartásával.*

— *A nemzetvédelmet és a honvédelmet minden egyéb szempont fölé helyezzük. Az országgyűlést megreformáljuk, a nemzetszervezet kiküldöttesteiből és a hivatali szervezetek vezetőiből álló, egykamarás országgyűlést állítunk a helyébe. Akarjuk a közigazgatás mélyreható reformját, a magyar jogrendszernek a liberális jellegtől való megtisztítását és átdolgozását a nép és fajvédelem szolgálatára. Olyan kultúrpolitikát akarunk, amely minden kaszt-szellemet leküzd, de megnyitja útját a népi tehetségeknek, minden vonatkozásban nemzeti, népi és katonás szellemű közösségi érzést fejlesztő oktatást és nevelést, a keresztény hit és valláserköles védelmét akarjuk. A munkához való jogot törvénybe iktatjuk. Behozzuk a következő munkaszolgálatot.*

— *Akarjuk a gazdasági és pénzügyi politika egész területére kiterjedő, egységesen irányított nemzetgazdálkodást, gazdasági berendezésünket az új európai gazdasági rendbe való szerves beillesztését, a becsületes földreformot és telepítést, a Kárpátokon kívül élő magyarságnak hazatelepítését. A mezőgazdasági termelés és értékesítés irányítását, a közellátás biztosítására széleskörű készletgazdálkodás kiépítését, az ipari tevékenységnek tervszerű, állami irányítás alá helyezését. Az ipari vezetés szakképzett nemzeti és keresztény kezébe juttatását. A közszükségleti cikkeket előállító üzemek államosítását, a munkások tulajdoni részesedésének, a munkárszövetségeknek tervszerű bevezetésével. A régi, tisztes kereskedői erkölcs visszaállítását, a kereskedelem állami*

irányítással történő átszervezését, a pénzügyi politikának az arany elavult béklyóiból való kiszabadítását és a munka alapjára való helyezését. Az árak és a bérek olyan szabályozását, amely az állandóságot, a megélhetést, a biztonságot és a termelés emelkedésével széles néprétegek életszínvonalának javulását biztosítja. A nemzeti bank teljes állami irányítás alá helyezését. A társadalombiztosítás államosítását, egységesítését s a nép és faj érdekeit szolgáló egészségvédelmet. A csakádi fizetési és munkabérendszert általánossá tételét minden vonalon.

— *Akarjuk a zsidókérdés olyan megoldását, amely végül Magyarországot a zsidó lakosságtól és a zsidó szellemtől teljesen mentesíti. Addig is, amíg a kivándoroltatás nem lehetséges, akarjuk a zsidóság teljes kiküszöbölését a magyar kulturális életből, a zsidó birtokok azonnali átvételét s szellemükben is magyar és hozzáférő kezébe akarjuk adni a gazdasági élet vezetését. Akarjuk olyan korszerű nemzeti politikát folytatását, amely a magyarság vezető szerepének és a magyar állam megbonthatatlan egységének biztosítása mellett nemzetközi szerződéseink becsületes végrehajtásával megadja a velünk élő más nemzetiségeknek mindazokat a jogokat, amely népi fejlődésüket biztosítják s ezzel a közös magyar hazában testvéri együttélésüket szilárdan megalapozzák.*

Vitéz Imrédy Béla a parlament hétfői ülésén bejelenti a pártalakulás tényét, a párt programját pedig a felhatalmazási vita során ismerteti.

Pályázat tanítói állásra

A kolozsvári római katolikus Szent Mihály Egyházközség Iskolaszéke pályázatot hirdet egy férfi tanítói állásra.

A megválasztott tanító kötelessége a hét osztályú elemi fiúiskolánál a kijelölendő osztály tanítása; gyermekkoros és felnőttek énekkarának vezetése, szülői értekezletek tartása s általában mindaz, amit az Iskolaszék a tanítás és nevelés érdekében kijelöl.

Előnyben részesülnek azok, kik kitűnő kántori oklevéllel és gyakorlattal rendelkeznek.

Okmányokkal felszerelt pályázati kérések a Római Katolikus Iskolaszék Elnökségéhez (Kolozsvár, Mátyás király-tér 14.) 1940. október 27-ig adhatók be.

Az állás megválasztás és kinevezés után rögtön elfoglalandó.

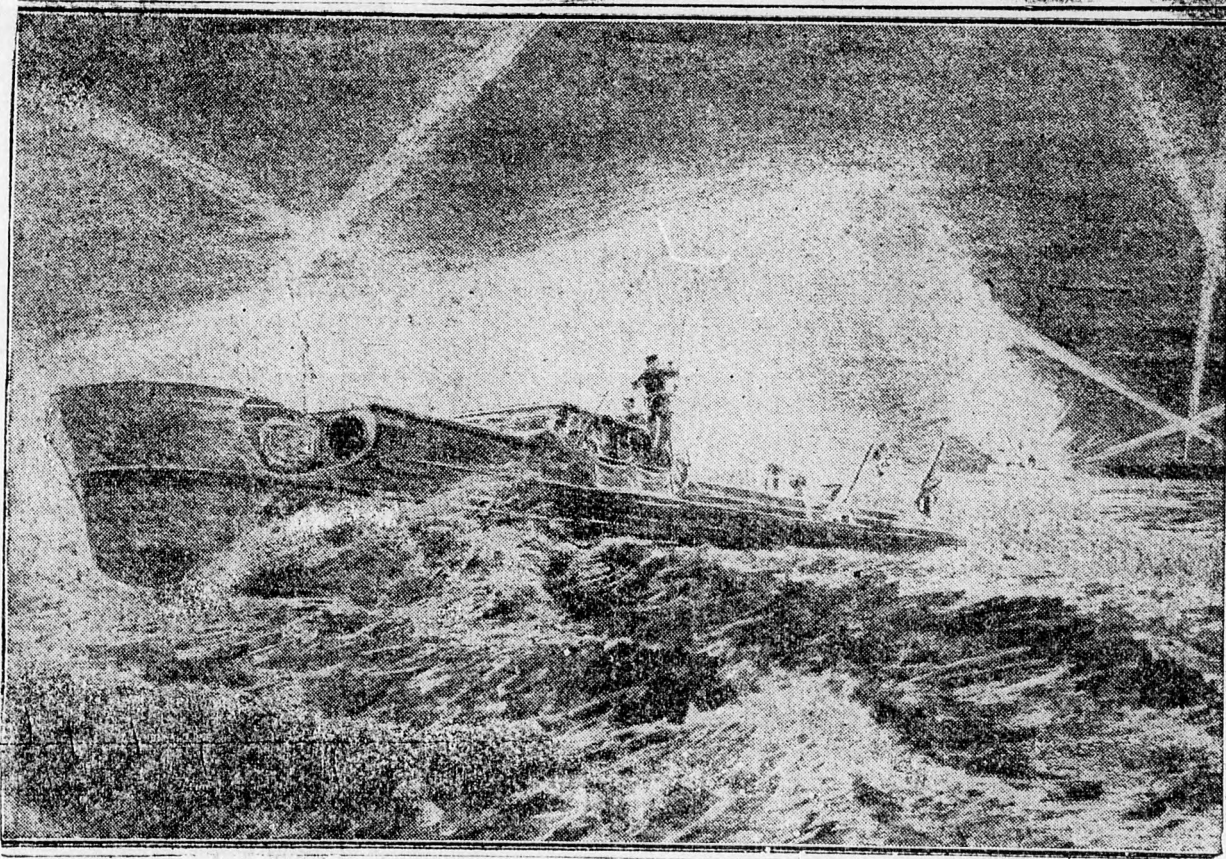
Árlejtési hirdetmény

Bihar vármegye és Nagyvárad thj. város Zöldkeresztes Egészségvédelmi Szolgálatának Központi Igazgatósága, az egészségházak részére szükséges 10 vagon 2 éves vágású I. oszt. búkk-cser vagy gyertyán hasáb tűzifa szállítására nyilvános árlejtést hirdet. Az árlejtésen résztvevő kereskedők vagy termelők, zárt borítékban tett ajánlataikat írásban legkésőbbén folyó hó 25-én délelőtt 12 óráig a vármegyei tiszti főorvosi hivatalban nyújtsák be. Óvadékképen a városi főpénztárnál letétbe helyezendő az ajánlat összegének 5 százaléka, mely a szállítás elnyerése esetén 10 százalékra kiegészítendő.

Nagyvárad, 1940 október 14-én.

A Zöldkeresztes Egészségvédelmi Szolgálat igazgatója.

Varga Lajos uri szabóságát áthelyezte
Teleki-utca 2. alá
Legújabb pesti szövetekből készit divatos öltönyöket

Német gyors hajó biztos célzású torpedó lövege megsemmisített egy angol ör hajót. Ez a kép a helyszínen készült művészi rajz reprodukciója

DORIAN
Filmszínház
Már csak két napig
kedden és szerdán:

GÜL BABA

Szereplők: Szeleczy Zita, Szalay Karola, Jávör Pál, Rát-kay Márton

Legújabb világhírű.

KALAPOKAT

NAGY FERENC

Károly-kürt 1. sz.
Erdőbani-út sarok
Fűk: Erzsébet krt 27

A kormányzó jelenlétében nyitják meg a kolozsvári egyetemet

Országos ünnepség keretében nyitják meg a kolozsvári egyetemet október 24-én, csütörtökön délelőtt.

A megnyitő ünnepségre különvonaton utaznak az országgyűlés két Házának tagjai és más közéleti előkelőségek. Résztvesz az ünnepélyen Magyarország kormányzója is.

Az ünnepélyt istentiszteletet előzik meg a különböző magyar felekezetek kolozsvári templomaiban. Az ünnepélyen a Himnusz elénekzése után Hóman Bálint kultuszminiszter mond beszédet, majd Magyarország kormányzója engedélyt ad az egyetem megnyitására.

A kormányzó engedély után az egyetem rektora mond beszédet. Az üdvözlőbeszéd során a magyar egyetemek és tudományos intézetek nevében a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem rektora üdvözlő Erdély fővárosának újraalakult tudományegyetemét. Az egyetemi ifjúság énekkarának énekével fejeződik be az ünnepség.

Az ünnepélyes megnyitást megelőző napon, október 23-án, szerdán avatják az egyetem aulájában a tudományegyetem tiszteletbeli doktorává Csáky István gróf külügyminisztert.

A KOLOZSVÁRI EGYETEM ÚJ TANÁRAI

A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére az ősi székhelyére hazatért kolozsvári magyar királyi Ferenc József tudományegyetem jog- és államtudományi karán a nemzetközi jogi tanszéken Buzsáki László dr., a magyar közjogi tanszéken Csekegy István dr., a magyar büntetőjogi tanszéken Heller Henrik dr., a kereskedelmi és váltójogi tanszéken Tury Sándor Kornél dr., a jogbölcseleti tanszéken Horváth Barna dr., a magyar polgári és büntető törvénykezési eljárásjogi tanszéken Balás P. Elemér dr. és a római jogi tanszéken Személyi Kálmán dr. tudományegyetemi nyilvános rendes tanárokat ugyanezen minőségükben megérősítette.

Schneller Károly dr.-t a statisztikai tanszékére, Scheffler János dr.-t az egyházjogi tanszékére, Székely István dr.-t a magyar magánjog, különös tekintettel az erdélyi jogfejlődés-

re elnevezésű tanszékére és Szász István dr.-t a magyar magánjogi tanszékére nyilvános rendes tanárokká,

ifjabb Boér Elek dr.-t a közgazdaságtani és pénzügytani tanszékére, Martonyi János dr.-t a magyar közigazgatás- és pénzügyi jogi tanszékére és Bónis György dr.-t a magyar alkotmány- és jogtörténeti tanszékére nyilvános rendkívüli tanárokká kinevezte.

Az orvostudományi karon

Miskolczi Dezső dr. nyilvános rendes tanárt az elme- és idegyógyászati tanszékére megérősítette.

Vitéz Berde Károly dr.-t a bőr- és nemikórtani tanszékére, Lőrincz Ferenc dr.-t a közegészségtani tanszékére, Gyergay Árpád dr.-t a fül-, orr- és gégegyógyászati tanszékére, Horváth Béla dr.-t a szemészeti tanszékére, vitéz váradi Haynal Imre dr.-t a belgyógyászati tanszékére, Móhcs Gyula dr.-t a gyógyszerészeti tanszékére, Haranghy László dr.-t a kórbontani és törvényszéki orvostani tanszékére, vitéz kibédi és makfalvi Varga Lajos dr.-t a belgyógyászati diagnosztikai tanszékére nyilvános rendes tanárokká.

Füzesi Klimkó Dezső dr.-t a sebészeti tanszékére, vitéz gergelyszentmiklósi Pál Gábor dr.-t a szülészeti és nőgyógyászati tanszékére, vitéz szamosújvári Novák Ernő dr.-t a sebészeti műtéttani és urológiai tanszékére, Anna Ernő dr.-t az orvosi vegytani tanszékére, Krompecher István dr.-t a szövet- és fejlődéstani tanszékére, Vársárhelyi János dr.-t az általános kórtani és bakteriológiai tanszékére, Móritz Dénes dr.-t a gyermekgyógyászati tanszékére és Ludány György dr.-t az élettani tanszékére egyetemi nyilvános rendkívüli tanárokká kinevezte.

Ugyanezeken megtörténtek a többi szakokon is az egyetemi tanári, valamint rendkívüli tanári kinevezések.

Ezzel egyidőben a kormányzó a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen a szegedi Horthy Miklós egyetemen, valamint a pécsi és debreceni egyetemeken is kinevezte a különböző tanszékére a rendes és rendkívüli tanárokat.

Őrizzék meg a háztulajdonosok és főbérlok az eltávozott lakók adatait

Nagyvárad. Saját tud. Minthogy Nagyvárad lakossága tájékozatlan a lakásbejelentésekkel kapcsolatban, felkerestük dr. Tóth Lajos rendőrtanácsost, a bejelentőhivatal főnökét és nyilatkozatot kértünk tőle, melynek során az alábbi fontos tájékoztatást adta:

— A város lakosságának bejelentése ügyében kormányintézkedés még nem történt, tehát ebben a formában a bejelentőhivatal nem kezdte meg működését. A közönség megnyugtására közlöm, hogy ebből kifolyólag senki sem követ el mulasztást. A bejelentkezés időpontját hirdetményben időjében közölni fogja a város katonai parancsnoksága. Addig is, mindenki őrizze meg személyazonosságát igazolványát. A háztulajdonosok és főbérlok felkértek, hogy az eltávozott és időközben eltávozandó lakók adatait őrizzék meg, mert erre szükség lehet.

— Igen sokan vannak, — folytatta nyilatkozatát dr. Tóth rendőrtanácsos, — akik valamilyen címen, pályázathoz, vagy kérvényhez a helybenlakást akarják igazolni. Ezeknek írásbeli kérésére a lakbizonylatot kiadom. A kérvényhez az összes személyi adatok felsorolása szükséges, melyekre 2 pengős okmánybélyeget, valamint a kiadmányért 1 pengős bélyeget kell ragasztani.

— Ismétlem, a bejelentés ezidőszerezt szünetel s annak megkezdése valószínűleg egyéneknél való jelentkezés formájában fog történni.

Női ruha szalónomat **gyermekruhaosztállyal**, elsősorú szakerő vezetése alatt, kibővítettem.

Kádárné Szent János-utca 4 szám

Látogatás a kőbányai Szent László-szobor megalkotójánál

Budapest, október hó.

Az elmúlt napokban ünnepélyes keretek között leplezték le Kőbányán Nagyvárad védőszentjének, Szt. László királynak szobrát. A szobor Antal Károly, „Julian barát” megalkotójának műve. Felkerestem ezt a fiatal szobrászművészt műtermében, a Százados-utcai Művész-telepen, hogy megkérdezzem tőle, hogyan nyerte el ezt a nagy megbízatást.

— Nagyon örültem — mondotta —, amikor múlt év őszén a főváros által kiírt szűkebbkörű Szt. László szoborpályázatra megbízatást nyerhettem. Szt. László alakjával már régen foglalkoztam, még római ösztöndíjas koromban s győri püspök úr részére készítettem egy Szt. László szobrot. De amint az olaszországi tanulmányutamból hazatértem, újból foglalkoztam a témával és készítettem egy nagyobb méretű archaikus kiállítású szobrot. Sajnos, ez a megoldás, amit még ma is egyik legjobban sikerült alkotásomnak tartok, nem tetszett a kőbányai szoborbizottságnak, mert túl archaikusnak, túl modernnek tartották. Így egy újabb, a szoborbizottságnak megfelelő szobrot készítettem.

— A szobor elkészítésénél több szempontra kellett tekintettel lennem. Így elsősorban a megrendelő véleményére és kívánságára, ami nem mindig azonos a művész elgondolásával, azután az ikonográfiára és nem utolsósorban az anyagszerűségre. Én úgy érzem, hogy sikerült e szempontoknak jórészt eleget tennem. Az emlékmű ruszikai márványból készült, a nagy király hatalmas alakja egyszerű, zárt kompozíciójú, hiszen ezt nemcsak az ünnepélyes beállítás, hanem az anyagszerűség is megkívánja. Férfiás, energikus tekintettel néz előre és izmos karjaival csodátevő bárdjára támaszkodik. Az alapzat két oldalán domborművek, az egyik az a jelenet van megörökítve, amint Szt. László megmenti az elrabolt leányt, a másikon, amint a nagy királyt a kereszties hadak vezérére választják.

Ezeket mondotta a fiatal szobrászművész, akinek igen nagy jövőt jósolnak és reméljük, hogy újabb és újabb szoborművekkel fogja szent királyainkat megörökíteni és gazdagítani szép fővárosunkat.

A. Gy. Ö.

Két fillér

Rövid váradi tartózkodásom idején, a régen várt boldog találkozások perceiben, nem sok időm volt a szemlélődésre, a való helyzet kutatására és megítélésére. Az én rózsaszínű szemüvegemen át nézve minden derűs és ragyogó volt itt, csupán egy dolog vetett sötét árnyékot a csillogó színek közé és ez nagyon elszomorított. Ez az árnyék eleinte nem volt nagyobb, mint egy kétfilléres, de azután ijesztő naggyá nőtt.

Azzal kezdődött, hogy valahányszor villanyosra ültem — s a pesti megszokás alapján ezt sokszor tettem — a jegykezelőnek sohasem volt 2 fillérje, hogy a 20 filléresből visszaadjon. Ki vesz ilyen-lyen észre, pláne a boldogság napjaiban? Csak később, idefönt, s hogy közben egy nagyon csúnya dologról hallottam, olvastam részleteket, kezdett ez a kétfilléri folt óriásivá nőni.

Két fillér nem sok pénz, de ha azt egy közalkalmazott tartja meg jogosulatlanul és ha ezt szinte természetesen tartják azok, akik kapják és azok is, akik talán akaratlanul adják, a régi átkos, keleti erkölcsnek ittragadását jelenti. Az ilyen 2 fillér azután nagyon könnyen nő meg 50 és 100 pengőre, szegényt hozva a város hirnevére.

A 22 évig szívott döglétes mocsárbűz után egyesekre talán kissé kábítóan hat a hirtelen támadt tiszta levegő, sokan már nem is tudják elviselni, nem is tudnak hozzá szokni. Pedig hozzá kell szoknia, meg kell tanulnia, aki csak a megszűlés alatti erkölcsöket ismerte, hogy a magyar közalkalmazottak legnagyobb erénye és legnagyobb büszkesége a megközelíthetetleneségük.

Kissé megdöbbenett az is odahaza, hogy az eddig önálló pályán működött magyarok egy része a köztisztviselői pályán akar elhelyezkedni. Az Istenért, ne tévesszék össze a magyar köztisztviselőt volt sanyargatóikkal! A magyar köztisztviselői pályát tisztességes, de nagyon sovány kenyeret nyújt. Itt a „mellékes” jövedelem ismeretlen. Közöttük élek, magam is hittem mondom, hogy a magyar köztisztviselői pályán csak elkölteni lehet a családi vagyon, de meggazdagodni nem.

Ne áltassa magát senki azzal, hogy most már a közterhek kevesebbek lesznek, mint a megszűlés alatt volt. Általánosságban nem lesz nagy különbség, de megszabadulunk a törvénytelen, titkos adófizetéstől, ami sokszor súlyosabb volt, mint a törvényes.

Magyarországon nem rónak senkire elviselhetetlen terheket és ha a közszolgáltatásokat mégis szűlyosnak találják, gondoljanak arra, hogy itt a közpénzkezelő senki sem lophat el egy fillért sem, hanem az utolsó fillérig visszaháramlik az adózókra a közjó alakjában, mert vannak nagyszerű közműmunkáink, kitűnő utaink, van pompásan felszerelt hadseregünk és van vagyoni és jogbiztonságunk.

Magyarországon a közalkalmazott szószerint a „köz alkalmazottja”. Itt a polgár írja fel a rendőrt, vagy villanyos halazza számát, vagy tisztviselő névét, ha jogos panasza merül fel, merül egyszer — levelezőlapon történő — bejelentésére, azok szigorú eljárás alá vonatnak. Bárki nyugodtan meglehet ezt, mert hivatali bosszú itt nem történhetik. A hivatalos szervezetünk oly sokféle módon ellenőrzött, hogy korlátlan hatásköre senkinek sincs és a hivatalos hatalommal való visszaélést a legszigorúbban büntetik.

Elég volt a 22 éves balkáni posványból! Jöjjen el hozzánk is a tiszta közélet. Mindenki tegyen eleget a róla rótt kötelezettségeinek, mert akkor joggal követelheti a hivatalos személyektől ügyeinek méltányos elintézését. És jól ügyeljenek azok a közalkalmazottak is, akik a megszűlés alatt élve, talán megfertőztettek, vagy megszedültek a korábbi rendszer szokásai által, mert mindenkit szemmel tartunk és éppen tőlük sokkal többet várunk. Két fillér annyi, mint 1000 pengő és aki csak egy cigarettát fogad el hivatalában ügyfeleitől, már megérdemli, hogy repüljön a méltatlanul elfoglalt állásából.

A villanyos vasút igazgatósága is lássa el eleget a 2 filléresrel a jegykezelőket, hogy ne kelljen azoknak akarva, vagy akaratlanul elfogadniuk a koldus alamizsnát, mert ez rájuk nézve megszegyentítő, a közerkölcsnek pedig egy parányi mérgező gombája.

Papp Lajos.

Erdélyi Testvérek köszönt a Hegyalja Világhírű borait ajánlja a „Tokaji Vinea”

„Tokaji Vinea”

Tokaji bortermelők saját termésű borait értékesítő szövetkezet. — Államilag márkázott borok. Sátoralfajuhely

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Időjárás

Mérsékelt szél, felhősebb idő, reggeli köd,
nyugaton esetleg már kisebb eső, az éjjeli zápor a
Tisza vonalától nyugatra gyengül, keleten még
erős marad. A nappali hőmérséklet ma nem változik,
holnapi alakulása bizonytalan.

HAVAZÁS CSIKBAN. Csikszerezéről jelentik:
(MTI) Csikszerezeda környékén havazott.

NAGY ZARÁNDOKLAT A CSONKA-
ORSZÁGBÓL NAGYVÁRADRA. Nagyvárad.
Saját tud. Lindenberger János a csonkaországi
nagyváradai egyházmegye apostoli kormányzója
körlevélben szólította fel híveit, hogy vegy-
enek részt abban a nagy zarándoklatban, ame-
lyet a nevezett egyházmegye rendez október hó
24-én Nagyváradra, Szent László városába. Er-
tesüléseink szerint a nagyszabású zarándoklat-
ra minden előkészület megtörtént. Szerdán este
a debreceni piarista gimnázium 40 tagú csár-
készcsoportja már meg is érkezik Nagyváradra,
ahogy előkészítse a zarándoklat érkezését és
megszervezze a vezetésüket. A zarándoklat kü-
lönvonaton érkeznek és a késő délutáni órák-
ban fognak visszatérni Debrecenbe és a többi
kiindulási állomásokra.

VALÓSZÍNŰLEG OKTÓBER 25-IG MÉG VA-
SUTI IGAZOLVÁNYT ALLITANAK KI. Nagyvá-
rad. Saját tud. Az anyaország területére vasúti
igazolvánnyal történő utazás határideje október
20-án, vasárnap lejárt. Hétfő délig azonban a zár-
lat feloldásáról semmi rendelkezés nem érkezett
és a városi katonai parancsnokság nem kapott ér-
tesítést a zárlat meghosszabbításáról sem. A vá-
rosi katonai parancsnokságon hétfőn reggel be-
szüntették az igazolványok kiadását, a kérvé-
nyeket azonban átvették. Délben ismét megkezd-
ték az igazolványok kiállítását. Ertesüléseink sze-
rint október 25-ig még szünetel az anyaország ter-
ületére való szabad utazás, tehát a közlekedés
az eddigi rendelkezések betartásával történik.

November 4 ?

FELHIVJUK AZOKAT AZ ÖNÁLLÓ
IPAROSOKAT, akik még nem jelentkeztek a
szeptemberi összeírás alkalmával, hogy saját
érdeklődésükben, igazoló irataikkal együtt folyó évi
október hó 22, 23 és 24-én, délelőtt 9 és 12 óra
közötti időtartamban jelenjenek meg. Ipartestület
Elnöksége.

Ma és minden este

HAMZA JANCSI

a leghíresebb nagyváradai magyar ci-
gányprimás muzsikál teljes zenekará-
val a

Kékmacska étteremben!

Súlyos gépkocsibaleset a Teleki-utcában.
Nagyvárad. Saját tud. Könnyen vezetessé válha-
tó gépkocsibaleset történt tegnap este a gróf Te-
leki Pál-utca 37. szám előtt. A Ny. 183. rendszá-
mu gépkocsi, amelyet K. u. n. Sándor vezetett, hir-
telen felszaladt a gyalogjáróra és elgázolta De-
kán Kálmán süteményárut és a mellette ha-
ladó Róth Krisztina varrónőt. A járókelők rögt-
ön értesítették a mentőket, akik azonnal kivon-
ultak és első segélyben részesítették a sebesül-
teket. Megállapítást nyert, hogy Dekánnak mind-
két lába eltört és valószínűleg súlyos belső zu-
ródásokat is szenvedett. Róth Krisztina lába bo-
kában törött el. Mindkét sérültet a kórházba
szállították, ahol ápolás alá vették őket. A gázoló
gépkocsivezető ellen megindult a vizsgálat.

Apolló Filmszínházban

Kelet felé...

Csak ma és holnap

Az erdélyi bevonulásról készített, egész estét beöltő
grandiózus filmalkotás.

Cserneczy József temetése. Bihar megye ma-
gyarságának egyik köztisztviselője álló tagját,
Cserneczy József székelyhídi földbirtokost
helyezték vasárnap délután hatalmas részvét
mellett örök nyugalomra. Cserneczy József
nemcsak az Érmelléken, de az egész megyében
szerették és becsülték közvetlen úri modoráért,
izzó magyarságáért. Szarvason született 1859-ben,
majd középiskolai tanulmányainak elvégzése
után a bécsi gazdasági akadémiát végezte el. A
kitűnő fiatal gazdára felfigyelt Königswarder
Herman és birtokára hívta meg gyakornoknak.
Huszonhat éven keresztül intézte a Königswarder
birtok sorsát, majd Hegyközpályiba bérelt bir-
tokot. Erre az időre esik a mai hágo utnak a meg-
építése, amit Cserneczy József agilitása terem-
tett meg. 1914-ben gróf Stubenberg József szé-
kelyhídi birtokára került jószágfelügyelőnek s
azóta állandóan Székelyhídon tartózkodott. Már
huzamosabb idő óta betegeskedett, nem régen
kórházi kezelésen is keresztül esett, de a köz-
elő véget már nem lehetett feltartóztatni: szomb-
aton örök álmra hunyta le szemét Cserneczy Józ-
sef. A vasárnapi temetésen képviseltette magát
a Magyar Párt is dr. Markovits Manó elnökkel,
Árvay Árpád főtitkárral és Kortsmáros László
központi intézőbizottsági taggal. A gyászszertar-
tást Materny Imre evangélikus főesperes vezette,
majd dr. Markovits Manó mondott utolsó isten-
szózatot a Párt hűségesei intézőbizottsági tagja-
nak koporsója előtt. A temetésben dr. Gulácsy
Sándor ügyvéd mondott búcsúbeszédet a barát-
ok, tisztelők és a székelyhídi magyarok nevében
őszintén megsirátva a sorainkból kidőlt értékes
férfiut.

ÉNEKES ERZSI ZENETANÁRNÓ
NAGYVÁRADON. Hosszú, kényszerű távol-
lét után jött haza Nagyváradra egy innen el-
származott nagytehetségű leány: Enekes Er-
zsi, akit széles körökben jól ismernek Nagy-
váradon. Az édesapja magasrangú katonai-
tiszt volt s a világháborúban hősi halált halt.
Enekes Erzsi igen fiatal korában Budapest-
re került zenei tanulmányai folytatására,
ahol felismerték nagyszerű zenei képességeit
s a Zeneművészeti Főiskolán a legkiválóbb
tanárok vezetése alatt képezte ki magát s ki-
tűntetéssel kapta meg az állami zenetanári
oklevelet. A felszabadulás után Enekes Erzsi
is hazajöhetett Nagyváradon lakó édesanyjá-
hoz s most itt is marad, hogy mint hegedű-
tanárnő helyezkedjék el Nagyvárad társadal-
mában s zeneiskoláját már meg is nyitotta.

Okleveles tanár rendes és magántanulók lei-
kiismeretes előkészítését csoportosan is vállalja;
magyar nyelv és helyesírás, gép- és gyorsírás,
könyvelés-levelezést juttányosan tanít, Nagyvá-
rad, Beöthy Ödön-u. 42., kapuval szemben.

LEEGETT BUKAREST LEGNAGYOBB
TEJIPARI VÁLLALATA. Bukarestből jelen-
tik (NTI): Bukarest legnagyobb tejfeldolgozó
üzeme, a Bukaresti Tejipari Vállalat tűzvész
áldozata lett. A tűzvész alkalmával 2 ezer ki-
logramm kondenzált tej pusztult el.

November 4 ?

Rögtönítelő bíróság elé kerül egy bányász,
mert fel akart robbantani egy családot. Miskolc-
ról jelentik: Alacska borsodi bányászok község min-
den napi életét borzalmas bűncselekmény kavarta fel.
Dedics József 20 éves bányász robbantó töl-
tény dobott be egy család hajlékába, hogy egy
fiatal anya és egy tizhónapos gyermek életét
bosszúból kioltsa. Dedics József, a miskolci
ügyészség fogházában várja további sorsát. Bűn-
ügyét az igazságügyminiszterium a miskolci rögt-
önítelő bíróság elé utalta. A merénylet idején a
szobában a család hat tagja tartózkodott. A több-
mértelműség köszöntőmből kirobantására is ele-
gendő töltet az épületben borzalmas pusztítást
végzett, de a család tagjai csodával határos mó-
don megmenekültek. A csendőrségi kihallgatás
szerén Dedics József először tagadott, később
azonban beismerő a bűncselekményt. A bányász
bűnügyét kedden tárgyalja a miskolci törvényszék
rögtönítelő tanácsa. A statárium kihirdetése
óta most már másodszerül össze Miskolcon a
rögtönítelő bíróság.

Feljegyzések

1. A reprezentatív keresztényekkel felhívatalos
protestáns organumá higitott helybeli zsidó
közönség pletykarovatának levitézlett zsonglőre
némi hallgatás után újra megszólalt. Érthető okból.
A hallgatás egy kis szeméremfélével kevert bűn-
tudatot takart és vezeklésnek akart látszani. A ve-
zeklés után pedig stilszerű a diszkrét mosakodás, ha-
ugyan diszkrétnek lehetne nevezni azt a vakmerő-
séget, amellyel „reánk virradt felszabadulás öröme-
ről” beszél és ebben az örömmámorban erkölcsi
műfelháborodással elmélikedik a román „belügyi
vagy pénzügyi kormányzat legelőkelőbb tisztjei
közül uralkodó korrupt szellemről.” Ez lenne hát
a vezeklés: sorra venni a volt román korruptió te-
gáti hősei közül azokat, akik mesterségüknek minta-
képei voltak, hogy az emlékezés számára meg-
maradjanak.

A jelen és a múlt elvitathatatlan tényállásai
azonban megfontolásra intenek. Ezeket az igazság
és a tisztesség kedvéért nem hallgathatjuk el.

Nem beszélhetnek „felszabadulás örömeiről”
azok a zsidók, akik ezt kényszeredve, képmutatás-
sal és hátsó gondolatokkal teszik. Éveken keresztül
a magyar revíziós külpolitika ellen hadakoztak, el-
nyomóinkkal — a korruptió mintaképeivel — cim-
boráltak, trianoni erődkre gyűjtöttek, gazdasági
életünket sorvasztották.

Minek örülnek hát annyira? Talán hitsorsosaik
munkatáborai, vagy a készülő harmadik zsidótör-
vény gyújtotta fel bennük a lelkesedés tűzét?
Aligha. De egyébként sem ildomos azokat lelep-
lezni, akikkel együttjárták a korruptió utait. Jól
tudjuk, hogy a zsidóság nagyon hamar és nagyon
jól hozzáilleszkedett a román rendszerhez. Elég lesz
csak a klubok életére gondolni.

De a pletykarovat merész vezetőjét még arra
is szeretnénk emlékeztetni, hogy a volt szamosar-
tományi román helytartó kabinetfőnökével együtt
ő állította össze azt a magyargyalázó hivatalos köz-
lést, amelynek le nem közléséért lapunk hatósági
kálváriát járt. Szeretnénk arra emlékeztetni, hogy
a cenzúra hatóságai mindig őt állították élénk,
mint a román hazafiság kisebbségi példaképét. Szer-
etnénk emlékeztetni arra, hogy a román cenzúra
közvegi felsőbb utasításra állandó akadályokat gör-
dítettek lapunk zavartalan megjelenése elé és ez
mind tőlük indult ki. Nem hallgathatjuk el ezeket,
mert a pletykarovat vakmerő zsonglőrenek újabb
próbálkozása eszünkbe juttatja a román cenzúra
közvegeivel folytatott idegölő közelharcoikat.

Hagyja békébe a korruptió levitézlett lovgajait
és ne leplezzen le másokat akkor, amikor önmaga-
nak is nagy szüksége van a jótékony hallgatásra.
Bizza azt azokra, akik ezt nem műfelháborodással
és főképpen hátsó gondolatok nélkül teszik.

2. Az orvosok névsorának felülvizsgálásáról már
hírt adtunk. Egyik fiatal orvosunk arra is rá-
mutatott, hogy a felülvizsgálás főszempontjának a
magzat elhajtásterén tanúsított magatartásnak kell
lennie. Azt reméltük, hogy ezen a téren a legna-
gyobb szigorral fognak eljárni és most kiderült,
hogy a felülvizsgáló bizottság egyik tagjának in-
diszkrétciója folytán a törléssel fenyegetett zsidó
orvosok megtudták a vesélyt.

Eddig még nem lett volna baj. De egyszerre
megindult a mentések és utánajárások lavínája. A
hatóság illetékes szervei tehetetlenül állanak leg-
jobb, legmagyarabb, legkeresztényibb szándékukkal,
amikor nagy közéleti nevek, sajnos még egyházi
férfiak is közbenjárással akadályozzák munkájukat.
Ezekről a közéleti nagy nevekről már sokszor ír-
tunk szomorú eseményekkel kapcsolatban. Ha az
új orvosi névsor nyilvánossá lesz és bebizonyosodik,
hogy aknamunkájukkal ismét sikerült szabotálni a
keresztény magyar közszellem érvényesülését, ak-
kor kénytelenek leszünk neveket és adatokat kö-
zölni, hogy egyszer már vége szakadjon az áldatlan
állapotnak. (P. I.)

Hegedű tanítványokat elvállal Enekes Erzsé-
bet, a Budapesti Zeneművészeti főiskolán végzett
okleveles zenetanárnő, Nagyvárad, v. Parinteke
Danila-u. 7.

November 4 ?

Temetések. Dr. Plopu Georg 83 éves semmi-
tőszéki nyug. elnöke meghalt. Temetése kedden
délután lesz Aradon. — Tóth Gusztáv nyug. vá-
rosi tisztviselő 60 éves korában meghalt. Temetése
kedden délután 3 órakor lesz a Hodossy-utcá-
ból. — Özv. Sima Demeterné Munteanu Eufe-
mia 82 éves korában meghalt. Temetése ma 10
órákor lesz a Hasas-kápolnából. (Erdélyi „Con-
cordia“.)

Jaide Mathilde a kórházban 88 éves ko-
rában meghalt. Temetése október 22-én délután
3 órákor lesz a Rulikovszky-temetőben. (Caritas.)

Belvárosi Filmszínházban

2 órai harsogó kacagás
Turay Ida, Rózsahegyi, Vaszary,
Tompá Pufi, Latabár és Pethes

Férjet keresek

(ható naplója)

A honvédelmi miniszter felhívása a honvédség továbbszolgáló és hivatásos legénységi állományába való belépésre

Bartha Károly honvédelmi miniszter a következő felhívást bocsátotta ki:

A Felvidék és Kárpátaljának visszatérése után Kelet-Magyarország és Erdély egy része is visszatért Szent István koronájához. Tul a nagy-szerű eredményekkel kapcsolatos lélekemelő ünnepeken azonban a komoly munka és szervezés napjainak kell következnie.

Az ország megnagyobbodása legelső sorban is a honvédségre ró fokozott követelményeket. Hogy mit jelent ma a nemzet egyetemes érdekei szempontjából a honvédség, azt nem kell külön hangsúlyozni. Elég azt tudni, hogy amilyen a honvédségünk, olyan az ország tekintélye is.

Annak a biztos tudatában, hogy a mai ifjúság éppen úgy megéri a haza hívó szavát, miként azt ősei ezer éven át mindenkor megértették, ha a hazának szüksége volt rájuk, felhívást intéztek a magyar és a magyar hazához hű más nemzetiségű ifjúsághoz a honvédségnél önkéntes tovább szolgálásra és hivatásos állományba való jelentkezésre.

Kik jelentkezhetnek?

Továbbszolgálásra nemcsak azok jelentkezhetnek, akik most teljesítik rendes katonai szolgálati kötelezettségüket, hanem tartalékosok is, akik 30. életévüket még nem töltötték be. Nős, családi állapot nem akadály a jelentkezésnek.

Olyan tartalékos tisztek és altisztek is jelentkezhetnek továbbszolgálóként való felvételre, akik rendes katonai szolgálati kötelezettségüknek a volt csehszlovák hadseregben tettek eleget és a magyar királyi honvédségben sikeres átképzésen már keresztül este, magyarul jól beszélnek, feltéve, hogy a volt csehszlovák hadseregben továbbszolgálatot nem vállaltak.

Azok a tartalékosok, akik a román hadseregben tettek eleget rendes katonai kötelezettségüknek és magyarul jól beszélnek, szintén jelentkezhetnek továbbszolgálásra, de csak a magyar királyi honvédségben történt sikeres átképzésük után, feltéve, hogy a román hadseregben továbbszolgálatot nem vállaltak.

A román hadseregben szolgáltak továbbszol-

gálatra való jelentkezésük iránti kérvényüket a lekötőhelyük szerinti illetékes járási vagy városi katonai parancsnoksághoz nyújtják be.

Szolgálati idő, jutalomdíj és végkielégítés

Továbbszolgálati kötelezettséget elsősorban négy évre lehet vállalni. Aki négy év letelte után még továbbszolgálni kíván, az újabb négy évi hétére vállalhat továbbszolgálati kötelezettséget, hogy a magyar királyi honvédségben eltöltött 12 évi összefüggő katonai szolgálat után illetékes végkielégítésre való igényt megszerezhesse.

Az első négy évi továbbszolgálati kötelezettség vállalható egyszerre mind a négy évre, vagy évente egy-egy évi meghosszabbítással. A negy évi továbbszolgálati kötelezettség letelte után további továbbszolgálati kötelezettség csak egyszerre vállalható.

Aki négy évre egyszerre vállalnak továbbszolgálati kötelezettséget, évenként 200 pengő, míg azok részére, akik csak évről-évre kötelezik magukat, évenként csak 100 pengő szolgálati jutalomdíj jár. A végkielégítésre való igény csak az szerzi meg, aki a m. kir. honvédségnél 12 évi összefüggő szolgálatot teljesít.

A végkielégítés összege körülbelül 2900 pengőt tesz ki.

A továbbszolgálat feltételeiről az összes csapatost, illetőleg a járási (városi) katonai parancsnokságok nyújtanak felvilágosítást.

Felvétel a hivatalos állományba

Azok, akik a katonai pályát élethivatásul kívánják választani, előzetes továbbszolgálat, illetőleg próbaszolgálat teljesítése után a hivatásos állományba való felvételre is jelentkezhetnek.

A hivatásos állományba való felvétel feltételeiről az érdekeltek a csapatostüknél, illetve a román hadseregben szolgáltak a járási (városi) katonai parancsnokságuknál kaphatnak részletes felvilágosítást. A román hadseregben szolgáltak egyelőre csak továbbszolgálásra jelentkezhetnek.

A magyar királyi honvédség dicsőséges lobogói hívják és várják az ország hazafias érzésű magyar és a magyar nemzethez hű, más nemzetiségű derék fiait.

A hang hatalma

Amint a szem a lélek tükré, úgy a hamisítatlan tiszta hang az érzések leghűbb tolmácsolója. Amidőn dicső honvédeink elindultak, hogy 22 év után ismét birtokba vegyék Erdély ősi földjét, a hosszú menetoszlopok elején méltán feltűnést keltett a Magyar Philips Művek rádió hangszóró-szerkecsija. Ahol csak megjelent: Nagyváradon, Kolozsváron, Marosvásárhelyen és a többi városokban, ezren és ezren vették körül és csodálták meg a Philips-hangtechnikusok munkáját. Percekkel belül felszerelték a kitűnő hangú Philips-

hangszórókat és az örömmámorban ujjongó közönség máris hallgathatta a szebbnél-szebb magyar dalokat és indulókat.

A mindenki lelkét betöltő örömmel az ünnepi szónokok adtak kifejezést. Hallhattuk volna ezeket Philips-hangerősítés nélkül? Azok pedig, akiket a hang hatalma a helyszínen nem forhatott meg — az anyaországbeli tizezrek — otthon, lakásukban lélegzetüket visszafojtva élhették át Philips-rádiójuk mellett a lélekemelő gyönyörű napokat. Philips elsőnek hozta el a hangot Erdélybe és ugyancsak elsőnek hozza el rádiókészülékével az anyaország és az egész világ hangját.

A magyar rádiózás történelmében Philips már kétszer nyitott új fejezetet korszalkalkodó újdonsággal: 1928-ban, midőn az első hálózati készülékeket és 1935-ben, mikor a „Junior” típusú — mindenki részére elérhető árban — a minőség: egykörös rádiókészülékeket teremtette meg. Természetesen közben és azóta is állandóan alkalmat nyújt arra, hogy vizsgálatokhoz méltó újszarú fokozott fejlődést és irányt mutató készülékekkel a magyar közönség szolgálatára álljon. Az 1940-41-es rádióidényben Philips — immár harmadszor — ismét új fejezetet nyit a 43 U szuperkészülékekkel. Ezek kétségtelenül megteremtői a rádiózás legújabb korszakának.

Ami eddig csak szép álom volt, most Philips valóra váltotta. ezt a remek vétel és hangteljesítményű, gyönyörű kivitelű és összesen két gombbal végtelenül egyszerű kezelésű hatikörös szuperkészüléket olyan árban bocsátja a magyar közönség rendelkezésére, amely majdnem azonos az eddigi egykörös készülékek árával. Ma már erdélyi testvéreinknek nem kell a magyar szót tükömben, lopva, teljesen letompított rádióval hallgatniok Szabadon számíthat a magyar szó a visszacsatolt Erdélyben is a magyar kezek által előállított magyar Philips rádióból.

**Pesti Magyar
Kereskedelmi Bank**

Nagyvárad

Nagyvárad

Alapítástól 1841-ben
kelt királyi szabadalomlevéllel.

Alaptőke és tartalékalapok
64,100.000 pengő

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Minden ügyben készséggel ad szak-
szerű felvilágosítást.

Sürgőny cím: **COMMERZ.** Telefonszám **10-31**

KÖNYVES KULTÚRA

Vitéz Somogyváry Gyula: Ne sargulj fűzfa!

1917—18 telén, negyven hónapi frontszolgálat után három heti szabadságra érkezik az író. Itthon megdöbben a változástól, a társadalom önzővé züllött, a családi életet megrontotta az immár négy éve tartó háború. A kenyérgyégét kezelő tanítónővel támadt futó szerelmének tiszta ízét megrontja a lány anyjának hangja, mert az anya szerint a leánynak nem érdemes olyan férfivel barátkozni, aki nem tudja magát felmenteni a frontszolgálat alól... Az író visszakívánkozik a frontra; ott tisztább a levegő, tisztábbak az erkölcsök. Szabadságának utolsó napjait a Tatra hegyei között tölti, ott beleszeret egy tisztaelmű fiatal leányba, aki azonban egy fronton szolgáló tisztnek a menyasszonya. A leány is szerelmes, az író mégis szakít, siet a frontra még szabadsága letelte előtt. A nehéz katonacélet és a sok tragikus katonacsoport is könyvebben viseli el, mint az úgynevezett „Hinterland” romlott levegőjét. A bajtársasság lelkes légkörében otthon éri magát, — nagyobb csatározások ekkor már nemigen folynak. Az író csapatához százával jönnek át az ellenség táborából az orosz hadseregbe sorozott lengyelek, ukránok és más nemzetiségűek. Az író csapatát Károlyvárosba vezénylik, a horvátok közé. — a városban meglehetősen ellenséges hangulat fogadja őket. Munkájuk kényes természetű: búzarekvírálás a falvakban és a „lógós” katonák összefogósása. Újabb szerelem: egy félíg magyar, félíg horvát kislány úde fiatalága és kedvessége mellett talál üdülést nehéz szolgálata közben. A leány atyjának magyar gyűlöletét nemcsak szerelmének érdekében igyekszik leküzdeni, hanem azért is, mert itt ébred reá, hogy a különböző politikai intrikák milyen oktan ellenségeskedést szítottak a Monarchia testvéreinek között. Végre eljegyzi a leányt, a huszonhárom esztendőes férfilelkét éppúgy betölti a szerelem, mint hazájáért és az oly régen áhitott háborús győzelemért való, minden áldozatra kész harcolás. A leányka mellett felébred szívében a vágy a fészekrakás és a csendesebb boldogság után, — de jön a parancs: az ezred azonnal induljon az olasz frontra. Búcsúzkodni is alig jut ideje, — fáj látnia, mennyire sir utána a leány, de benne most is erős a frontkatonai vágya: győzniük kell! elszántan indul a frontra. A könyv Singer & Wolfner r.-t. kiadásában jelent meg. Ara fűzve 6.50 P, kötve 8.50 P.

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.
Pensiórendszer. Igen mérsékelt
árak. Olcsó havi bérlet.

**A legkellemesebb családi
ház a Belváros szívében**

Pályázat

A lázári (Szatmártól 6 km. vasut állomás helyben) római katolikus egyházközség kántortanítói állásra pályázatot hirdet.

Javaldalma: 18 köblös szántó-föld egy tagban, két szoba, konyha, előszobából álló lakás minden mellékkeliséggel, nagy kerttel — párbár — stóla és államsegély.

Kötelessége: kántortanítói köteleességek (osztott iskola) dalárda-vezető előnyben részesül.

Pályázati határidő október 27, mely napon délután 3 órakor a pályázók saját költségükön kántorpróbán megjelenni tartoznak. Elfoglaltság esetén előzetesen is lehet bármely nap kántor próbára jelentkezni. **Iskolaszék.**

A nagyvárad mozgóképszínházak mősora:

BELVÁROSI: FÉRJET KERESK.
APOLLÓ: KELET FELE.
DORIAN: GÜL BABA.

SPORT

Kapunyitás az erdélyi bajnokságban

Vereséget szenvedett a KAC Szatmárnémetiben. Főlényesen győzte le a NAC a Bástyát, nehezen nyert a Nagybányai SE a Törekvés ellen

Vasárnap, alig egy hónappal a magyar csapatok bevonulása után, ismét bajnoki labdarugó mérkőzéseket bonyolítottak le Erdélyben. Az NB. II. kolozsvári csoportja rajtolt. Nagy-jelentőségű ez az elindulás, mely az eljövendő szezont jelöl.

Az első fordulón rögtön megszületett az első meglepetés is. A KAC csapata, mely a papírforma szerint egyik esélyese volt a Nemzeti Bajnokság első osztályba jutásának, Szatmárnémetiben vereséget szenvedett az SzSE együttesétől. A vereség annál érzékenyebb Kolozsvár szempontjából, mivel a másik csapatukat, a Bástyát viszont a NAC főlényesen intézte el saját otthonában. Erdély fővárosának rajtja tehát

rosszul sikerült és sokkal kevesebb esélye van, hogy egyik csapata bekerül az NB I-be.

Nagyváradon a Nagybányai SE nehéz küzdelem után győzte le a Törekvést. A papírforma sokkal nagyobb győzelmet jósolt. Ha nem sikerül feljavítani a csatársort, úgy még a nagybányaiakat is meglepetések érhetik. Szép siker az SzSE győzelme. A szatmárnémeti csapat „sötét favorit”-lá lépelt elő. A Nagyvárad AC együttese bebizonyította, hogy jelenleg a legjobb Erdélyben. Elbizakodásra azonban nincs oka. A kolozsvári első félidőből tanulhatnak.

Az első forduló részletes eredményei a következők:

NSE—Törekvés 2:1 (1:1)

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délután fél 3 órai kezdettel mintegy 100 főnyi közönség jelenlétében dr. Thomas bíráskodása mellett tartották meg az NSE—Törekvés mérkőzést. A csapatok így álltak fel:

NSE: Hevesi, — Holecman, Hornyák, — Martin, Domján, Kert, — Lukács, Telegdi, Pernecky, Dallos, Szőke.

Törekvés: Nyisztor, — Beleznay, Roeska, — Negró, Csont, Nagy János, Tóti, Klein, Smilovits Balk, Horotan.

Kezdet után a nagybányaiak azonnal támadólag lépnek fel és mindenki azt hiszi, hogy gólokkal nyeri a mérkőzést. Többízben is csak a szerencse menti meg a Törekvés kapuját a góltól. A 11. percben szóhoz jutott a Törekvés is. Tóth lefutásából majdnem gól születik. Kapuelőtti kavargás után Tóth laposan a baloldala ad át, Horotan azonban hét lépésről fölé vágja a labdát. Ismét az NSE rohamoz és a védelem gyakran meginog. Feltűnően sokat rugnak a labda mellé. A 23. percben Szőke szalad a baloldalon, ketten is zavarják, de a szélső valahogy áthukdacsol a labdával a kapu közelébe és lövése hálóban köt ki (1:0). Élénkebbé válik a Törekvés, de csak egy-egy lefutása. A nagybányai csatároknak nincs szerencséjük a lövésekkel. A 43. percben egyenlítő a munkáscsapat. Tóth beadását Smilovits lövi, a labda a kapufáról visszapattan, Tóthhoz kerül, aki ismét Smilovitshez ad és a középcsatár lövése ezúttal utat talál a hálóba. (1:1).

Szünet után kiegyensúlyozottabb a játék. El-

tűnt az első félidőbeli nagy különbség. Tóth beadása Kleinhez kerül, aki azonban ront. A 14. percben a bíró szabálytalanságot a hűtető területen belül szabadrugást ítél a Törekvés ellen. Ilyet rég nem láttunk. A játékosok azt sem tudják, mit csinálnak. Eltelik két-három perc, amíg a bíró megmagyarázza mit kell csinálni. Végül is az átadást Domján mellé vágja. A 16. percben Nyisztor két ízben is alkalma van tudását bebizonyítani. Előbb kiüti Domján 20 méteres szabadrugását, majd Szőke labdáját teszi ártalmatlanná. Hullámozó a játékoké. A Törekvés csatársora azonban gölkeptelen. A 23. percben Lukács erősen beletalpal Csont bokájába. A 30. percben éri el az NSE győztes gólját. Dallos lövése a kapufáról pattan ki, Telegdy fordulásából bevágja (2:1). Az utolsó öt perc a Törekvésé. Erősen küzdenek az egyenlítésért, de csak két sarokrugást tudnak kiharcolni.

A győztes csapatból Domján, Hevesi, Lukács, Szőke és Telegdi vált ki, a Törekvésből a közvetlen védelem, Csont és a csatársorból Tóth érdemel említést.

Nyilatkozatok:

Jeny edző: Nehéz mérkőzés után megérdemelten győztünk. Védelmünk elsőrangú, csatársorunk gyatrán játszott. Az erdélyi bajnokság igen érdekes lesz.

Török István, a Törekvés edzője: A mérkőzést a két csapat közötti erőkülönbség döntötte el. Az eredménnyel meg vagyok elégedve. A bíró nagy-szerűen vezette a mérkőzést.

NAC—Bástya 4:0 (0:0)

Kolozsvár, 1500 néző, játékvezető Zvolenszky. A két csapat így állt fel:

NAC: Váradi — Sebők, Zborezky — Szurdi, Juhász, Demény — Seres, Kovács, Sárvári, Bodola, Mihók.

Bástya: Bereczky — Szőcs, Medve — Takács, Enghy, Marosi — Geczó, Lőrincz, Hódi, Oroszi, Pálfi.

Az első negyedében a kolozsvári Bástya még egyenlítő ellenfél. A 28. percben 11-est követel a hazai közönség, de eredménytelenül. A félidő vége felé Takács felvágja Bodolát, a 11-est Sárvári a jobb lécnél lövi, onnan a labda a kapu mögé pattan.

Szünet után nagy erővel fekszik bele a játékba

a nagyváradai csapat. A 11. percben Sárvári kapura ível. Bereczky rosszul fut ki és a befutó Kovács nyugodtan fejlehet a hálóba. A Bástya visszaesik. A 28. percben Sárvári lyukrateszi Bodolát és máris 2:0. A 31. percben Sárvári egyedül tör előre és 13 méterről hatalmas lövést küld a jobb felső sarokba. 3:0. A 38. percben Marosi kezelési szándéka miatt szabadrugást a Bástya ellen. Bodola 20 méterről bevágja. 4:0. Az utolsó percben a nagyváradai csapat támad, de már nem erőltetik az eredményességet a NAC csatárok.

A nagyváradai csapat elbizakodottan kezdett. Szünet után már belefeküdtek a játékba és ekkor könnyen gyűrték maguk alá a rutintalan Bástyát. Egyénileg Seres, Kovács, Sárvári és Bodola, illetve Szőcs, Medve érdemel dicséretet.

SzSE—KAC 3:2 (2:1)

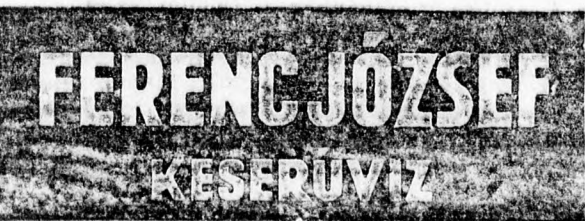
Szatmárnémeti, 1200 néző, játékvezető Kovaly. Az SzSE a fiatalok friss és ötletes játékának köszönheti értékes két pontját. A KAC a mérkőzés nagy részében főlényben volt, csak éppen gólt nem tudott rúgni. A csapatok a következő felállásban sorakoztak fel:

SzSE: Sepi — Farkas II., Szegedi — Bihon, Eüst, Perczár — Erdői, Drágos, Csizék, Farkas III., Hidegkúti.

KAC: Sólyom — Mátyás, Vas — Csiki, Pál, Szaniszló II. — Brassai, Szántai, Lukács, Regős, Dobay.

Drágos és Csizék révén már 2:0-re vezet az

SzKE, mikor erősen belefekszik a KAC, de csak a 34. percben ér el gólt 11-esből Szaniszló II. révén. Szünet után a KAC az új a mezőnyben, a 30. percben mégis az SzSE ér el gólt Erdélyi lövéséből. A 41. percben Regős szépít.

Sima forduló a Nemzeti Bajnokságban

Budapestről jelentik: A bajnokság vasárnapi, 7-ik fordulóját nem hozott különösebb meglepetést. Győztek az esélyesek. Eredmények a következők:

Ferencváros—Sal BTC 3:2 (0:0).
Szolnok—WMFC 2:2 (2:0).
Szeged—Gamma 2:1 (2:0).
BSzKRT—Haladás 2:1 (1:0).
DiMAVÁG—Tokod 7:1 (2:1).
Újpest—Törekvés 3:1 (1:0).
Kispest—Elektromos 2:1 (1:1).

Nagy ünnepséggel fogadták a MASz váltóját Kolozsváron

Kolozsvárról jelentik: Vasárnap érkezett meg Erdély fővárosába a MASz váltója. Kiss György, a KAC atlétája a váltó élé futott és bekísérte őket a Mátyás király szobrig. A váltó élén Kelen, Szilágyi és Német, a három kiváló hosszútávfutó haladt. Megérkezésükkor a zenekar az erdélyi indulót játszotta. Kelen János elhelyezte a szobron a MASz habérkoszorúját. Vándor Gyula dr az erdélyi sport 22 éves kitartó munkásságáért emlékezett meg. Vékás Lajos dr üdvözlő szavai után Szalay István dr, az OTT erdélyi megbízottja zászlót adott át. Vékás Lajos dr beszédében kifejezte, hogy a díszes váltót a város levéltárában őrzik meg. Somodi István dr Mátyás király ére öntvényből készült plakettjét ajándékozta a váltónak.

A felemelő sportünnepség az erdélyi induló hangjai mellett ért véget.

Itt említjük meg, hogy a váltócsapat szombaton éjjel 11 óra után Nagyváradon koszorút helyezett Szent László szobrára.

Megválasztották a NAC új vezetőségét

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délelőtt fél 12 órai kezdettel tartotta meg a NAC rendkívüli közgyűlést. Zitzmann Ferenc elnök nyitotta meg az ülést és a jelenlevők elénekelték a Himnusz. Löwenstein Rezső főtitkár jelentésében az elmúlt 22 év eredményét, szervezései és harcait vázolta fel, majd megválasztották, illetve kiegészítették az új vezetőséget, amely így alakult:

Elnök: Zitzmann Ferenc. Társelnök: Horváth Ferenc. Ügyvezető elnök: Kovács László. Főtitkár: Nosz Andor. Főellenőr: Kiss B. László. Főrendező: Molnár Gusztáv, Kánya György. Ügyész: Dr Sály László. Orvosok: dr Barna L., dr Demeter J., dr Vadász.

Szakosztályvezetők: Labdarugás: Jony Rezső. Uszás: Devich Dezső. Atletika: Vargha Jenő. Tenisz: Petrovics Mihály. Teke: Szabó Lajos. Turisztika: Bosnyák Pál. Fotó: Bereczky Ottó. Kerékpár: Jakab Imre.

Zitzmann Ferenc köszönetét fejezi ki a leköszönő főtitkárnak, majd a magyar Hiszekegy elmondása után az ülést bezárja.

Ülés után üdvözlő táviratot küldtek a nagybányai Horthy Miklós Kormányzó urnak, az OTT és az MLSz vezetőségének.

A székelyföldi csapatok beosztása

Kolozsvárról jelentik: Gidófalvy Pál dr, Holló Zoltán és Gálffy Endre, az MLSz vezetői a székelyföldi csoportban mindent megtárgyaltak, beosztották az egyesülteket és a sorsolást is megajtották.

Az NB II. székelyföldi osztályába tíz egyesület soroltak be s ezek a csapatok két csoportra oszolva játszanak. A két csoportgyőztes a kolozsvári csoport első és második helyezettjével kétfordulós körmérkőzésen küzd meg az NB I-be való jutásért. A négy csapat közül — mint ismeretes — két csapat kerül majd be az NB I-be.

A két csoport így alakult:
Északi csoport: Marosvásárhelyi SE, Harghita TF (Marosvásárhely), Kereszturi AC (Székelykeresztúr), Turul SE (Szászrégen), Marosvásárhelyi MTE.

Déli csoport: Taxy SE (Sepsiszentgyörgy), Kézilvásárhelyi SE, Csákszeredai TE, Gyergyói SK (Gyergyószentmiklós).

A sorsolást holnap számunkban közöljük.

Rövid sporthirek

Budapest: A magyar-német céllövő versenyen Németország győzött 21:19 arányban.

München: Németország—Bulgária 7:3 (3:2). 30 ezer néző biztos győzelem. Cornen középcsatár 4 gólt lőtt.

Budapest: Magyarország 1940. évi kerékpáros hegyibajnokságát Karaki Zoltán BSzKRT nyerte. Kucsra FTC az ifjúsági bajnok.

Koppenhága: Dánia—Svédország 3:3 (3:1).

SZINHÁZ

A Budapesti Színészek Erdélyi együttesének vendégjátéka

A Budapesti Színészek Erdélyi Együttese folyó hó 25-én kezd meg több napra tervezett vendégjátékát a Szigligeti Színházban. Budapest nagyhírű színészetének ez a válogatott együttese, a neves fővárosi művész: Harsányi Rezső művészi vezetésével 24-én érkezik. A magyar katonát eszményesítő 24-én Nagyszalonta, Szászrégen, Dós, Beszterce, Nagybánya és Marosvásárhely után Kolozsvárott fejezte be turnéját. A magyar katonát eszményesítő Frontharcosok, az örökké élő hitet glóriifikáló Abbé és a magyar történelem fájdalmas igazságát hirdető Kitagadottak című színműveit játssza el a neves együttes a Szigligeti Színházban. Az első előadás napja: október 25-e összeesik a magyar színészet 150 éves fordulójának ünnepével, amit az együttes díszelőadással ünnepel meg.

A társulat tagjai között szerepelnek a művészeti vezetők, Harsányi Rezsőn kívül Sármágyi Miklós, mint főrendező, Keresztesi Mária, az ismert pesti író és színésznő is, Szende Mária, Egyed Lenke, Gazdy Aranka, Laczkó Aranka. A fővárosi színpadok egyik neves sztárja: Toronyi Imre, Boray Lajos, Vándory Gusztáv, Holykó Ferenc, Szőreghy Gyula, Bató László és többen a fiatalok közül.

A színház elővételi pénztára a jegyek árusítását szerdán d. e. 10 órakor kezdi meg, plakátok és színlapok már a holnapi nap megjelennek Nagyváradi utcán.

A színházi iroda közleményei:

A Sárgarigófészek két utolsó előadása

Hétfőn és kedden este 8 óra kezdettel a Sárgarigófészek operett újdonságnak lesz két utolsó előadása. Az operett eddigi előadásai a legnagyobb siker jegyében zajlottak le és úgy a közönség, mint a sajtó egyöntetű megállapítása szerint a Sárgarigófészek az utolsó tíz év legszínesebb operettje. Szellemszövege, melódikus zenéje, szereposztása, kiállítás, rendezése oly magas nívóra emelték ezt az újdonságot, hogy a városi előadás méltán vetekedhet bármely más nagy vidéki város előadásával. A Sárgarigófészek Nagyváradon győzött és mindenkit meghódított. Az eddigi zsúfolt házak közönsége minden előadáson lelkesen ünnepelte a szereplőket, a rendezést és a darab kiállítását. A Sárgarigófészek most már csak kétszer szerepel a színház műsorán és pedig hétfőn és kedden este 8 órai kezdettel. A főszerepeket továbbra is Erényi Böske, Keleti Aranka, Kertész Manci, Németi István, Derecskei Pál, Felhő Ervin, Hegyesi Ferenc, Derecskei Pál, Solti Miklós alakítják. A darabot Felhő Ervin rendezzi, míg a zenekart Sárdi Alajos vezényli.

A nagyérdeklődésre való tekintettel a darabról ajánlatos lesz elővételnél gondoskodni.

Heti műsor:

Hétfő este 8 órakor: Sárgarigófészek.
Kedd este 8 órakor: Sárgarigófészek.

Papiszabó

Fazekas Sándor
Schlauch-tér 6.

Diákelőadás a Katolikus Körben. A Szent László főgimnázium tanulói a diákok Mária kongregációja közreműködésével 1940 október hó 27-én este fél 9 órai kezdettel előadást rendeznek a Katolikus Kör dísztermében. Mint már több ízben jelentettük, az est teljes bevételét a szegény sorsu magyar diáktestvéreik felsegítésére fordítják. Felkérjük a diákok az összes magyar szülőket, diákokat és azoknak hozzátartozóit, hogy karolják fel e nemes célt. A főgimnázium növendékei meghívják mindenkit erre az előadásra. Az estély műsora nagy gondnal van összeállítva. Szünetekben ifjúsági zenekar szórakoztatja a közönséget. A növendékek már hetek óta készülnek és a próbák sorányon folynak. Elővételi pénztár minden nap 5-től 7-ig van a Katolikus Kör pénztaránál. Felülfizetéseket a nemes cél érdekében köszönettel fogad a diákrendezés.

A román kormány II. Károly udvari miniszterének kiadását követeli

Bukarestből jelentik. Az eddigi vizsgálatok eredményeinek alapján a Semmitőszék külön vizsgálóbizottságai és az igazságügyminisztérium elrendelték a Károly-kormányzat egész sor magasrangú tisztviselőjének letartóztatását. A letartóztatandók a következők: *Marinescu* tábornok volt biztonságügyi miniszter és Bukarest rendőrfőnöke, a csendőrség volt parancsnoka, *Zeciu* ezredes volt katonai főügyész, *Macoveanu* csendőrezredes, valamint *Dinulescu* csendőrnagy. Azzal vádolják őket, hogy felelősek Codreanu és hívei meggyilkolásáért. Ugyanebből az okból emeltek vádat *Urdarianu* Ernő volt udvari miniszter és *Parisianu* volt rendőrfelügyelő ellen is. Miután Urdarianu Károly volt királlyal együtt Spanyolországba utazott és Parisianu rendőrfelügyelőnek sikerült

idejében Jugoszláviába menekülni, megbízták az igazságügyminisztériumot, hogy a külügyminisztérium útján a spanyol, illetve a jugoszláv kormánytól követelje a vádlottak kiadását. (MTI.)

Két tábornok, egy ezredes és két csendőrnagy letartóztatása politikai gyilkosságban való részesség miatt.

Bukarestből jelentik: (NTI) A jelenleg kényszerlakhelyen tartózkodó *Marinescu* és *Bengliu* tábornokot, valamint *Zeciu* ezredest és két csendőrnagyot letartóztatták, mert részük volt az elmúlt rendszer által elkövetett politikai gyilkosságokban. A vádirat előre megfontolt gyilkosság címén emel ellenük vádat.

Arcárhiedetése

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Allást keres

Házakhoz

ajánljuk ügyes varrónő. Nagyváradi, Speranta-u. 43. (Györky-telep.)

Allást nyec

Tanulót,

Mátyás király-ut 54. szabósághoz felvesszek.

Lakás

November 1-re

kiadó törvényszék mellett 2 szobás, fürdőszobás, külön épületben lévő modern garzon lakás. Nagyváradi, Ritóók Zsigmond-u. 6-a.

Különbejárata

butorozott szoba azonnal kiadó. Sal Ferenc-utca 29.

Kiadók

2, 3 és 4 szobás, halos modern lakások. Nagyváradi, Hitler Adolf-u. 24. Telefon 11-04.

Kiadó

a Bazár-épület emeletén irodának is alkalmas 2 vagy három szoba. Érdeklődni lehet ugyanott „Hermes”-nél.

Orvosi

rendelőnek vagy ügyvéd irodának alkalmas 2 utcai szoba, előszoba, Nagyváradi, Katolikus Kör épület I. emelet kiadó. Érdeklődni házmesternél.

Központban

3 szobás modern lakás kiadó. Telefon 12-36.

Gerliczy-u. 14.

alatt 2 szobás és egy szobás fürdőszobás lakás kiadó. Értekezni Szaniszló-u. 55.

Kiadó

4 szobás magánház központban. Értekezni: dr Ulferti. 3-tól 5-ig. Telefon 22-98.

2x3 szobás lakás

kiadó. Nagyváradi, Petőfi-u. 2.

Kiadó

uj, modern 1 és 2 szobás lakások. Értekezni 10-12-ig Balán u. 5. sz. alatt a házmesternél.

Lahovári-utca

2. alatti 3 szobából álló modern új ház kiadó. Bővebbet Uri-utca 9.

Adás-vétel

Kombinált,

2 személyes rekamié, kombinált szekrény, kihuzható asztal, 4 kárpitozott szék, virágállvány, rádióasztal, vadonatúj állapotban, alkalmi áron, sürgősen eladó. Lieberman, Nagyváradi, Varsai Zsigmond-utca 2-c

Központban

vendéglők teljes felszereléssel. Püspöki-uton telek 7000 leí. Összkomfortos magánház 7000 pengő.

I v á n

ingatlan iroda, Nagyváradi, Szt János-utca 34. szám.

Nagyszalontai

nagyon jó menetű cukrászüzlet olcsón és kedvezményes feltételekkel eladó. — Cím: Nagyszalonta, Piacér 6. szám.

Egy szabóüzlet

berendezés eladó. Nagyváradi, Rákóczi-ut 22. udvarban.

Eladó

íróasztal, szekrények, szép spanyolfal, ebédlőbutor, stb. Nagyváradi, Hattyu-utca 35. sz. Használt irodai butort vennék. Ajánlatokat Molnár, Rákóczi-ut 45. Telefon 25-80.

Ujság-makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Rózsaburgonya,

anyaországi 13, hopehely 10 fillér. Prima mákói burgonya 20 mákói fokhagyma 90 fillér kg-ként. Időt és pénzt takarít meg, ha szükségletét telefonon vagy levelező lapon rendel meg, 50 kílóig 40 fillérért hazaszállítom. Jurcsák burgonya és terménykereskedő. — Nagyváradi, Nagypiacér. Telefon: 11-96.

Szent József Kulturházban

eladó egy 8 csöves és egy 6 csöves Zephir-kályha, teljesen jó állapotban. Érdeklődni lehet a római katolikus püspöki irodában vagy a Kulturház gondnokánál. Szent József-u. 23. szám.

Eladó

fekete zongora, rövid. Érdeklődni lehet 9-12 d. e. Nagyváradi. Szaniszló-utca 8. szám.

Különlele

Találtatott

a városházával szemben Kozák Erzsébet munkakönyvét (aralmazó ridikül). Igazolt tulajdonos átvevői a Horthy Miklós-ut 40. sz. menekültek őrparancsnoki irodájában.

Magyar-román

fordítást, gépirást, levelezést, sokszorosítást gyorsan intézünk.

I v á n

keresk. iroda, Nagyváradi, Szent János-utca 34. sz.

Elcserélném

Romániában Árpád községhez tartozó 9 kat. hold prima termőföldet, ugyanilyen értékű földdel vagy szőlővel. Váradszőlős, Temető-u. 167.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: **Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomdai igazgatója